

GEOMETRIA PUSTYNI

Wstęp

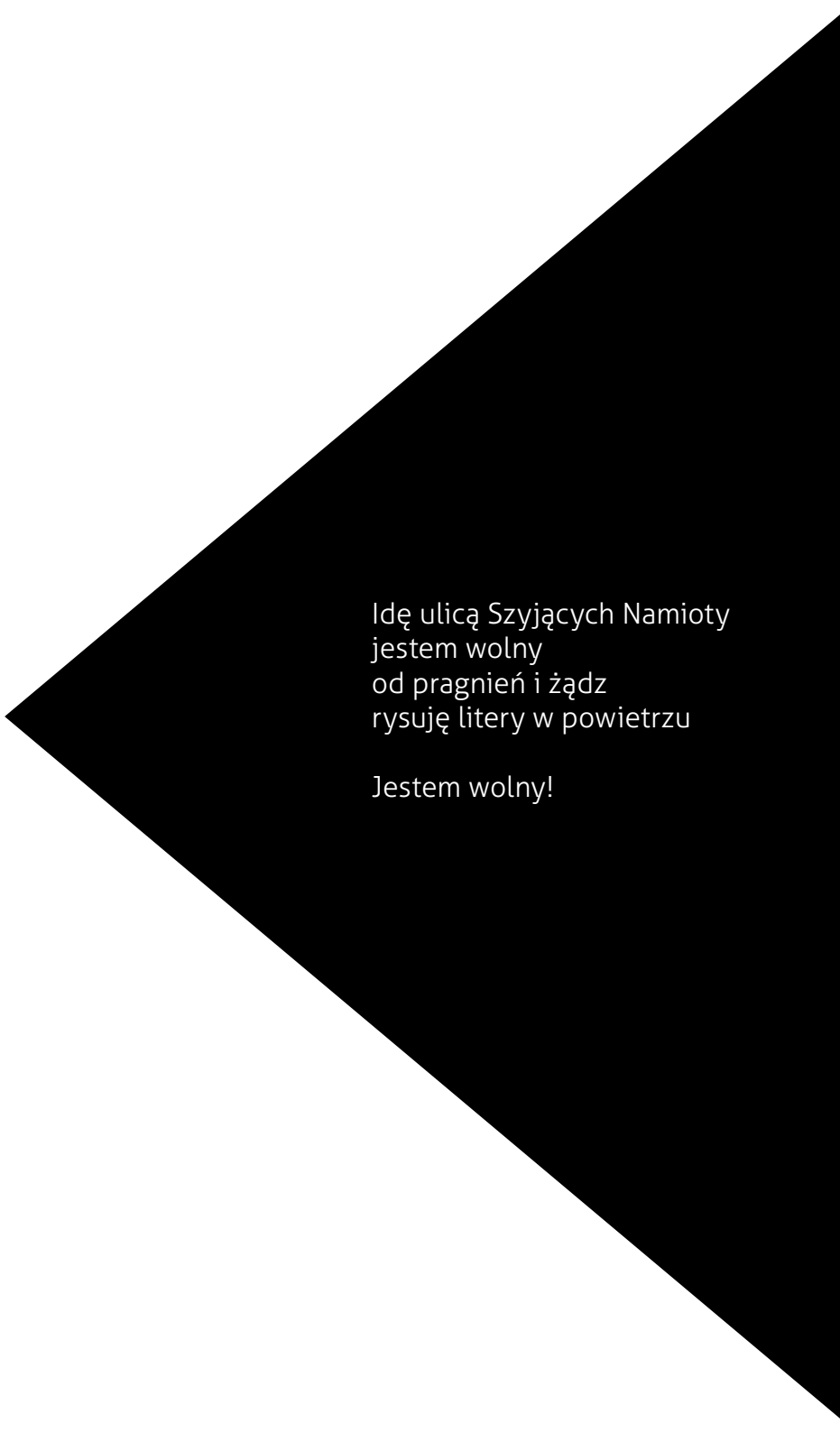
Na początku było słowo... słowo wywołało obraz, a obraz stał się znakiem.

Książka ta w formie zarówno literackiej jak i plastycznej jest kwintesencją mojego realizowanego od lat programu artystycznego „Geometria pustyni”, ale także powstała z inspiracji podróżami po Ziemi Świętej i Jordanii – Ziemi Proroków.

Fundamentalnym założeniem mojego programu twórczego jest asceza środków formalnych, stąd ograniczenie gamy barw do bieli i czerni, a także użycie figur geometrycznych, najprostszych form stworzonych przez człowieka, niepodobnych do żadnych realnych tworów natury.

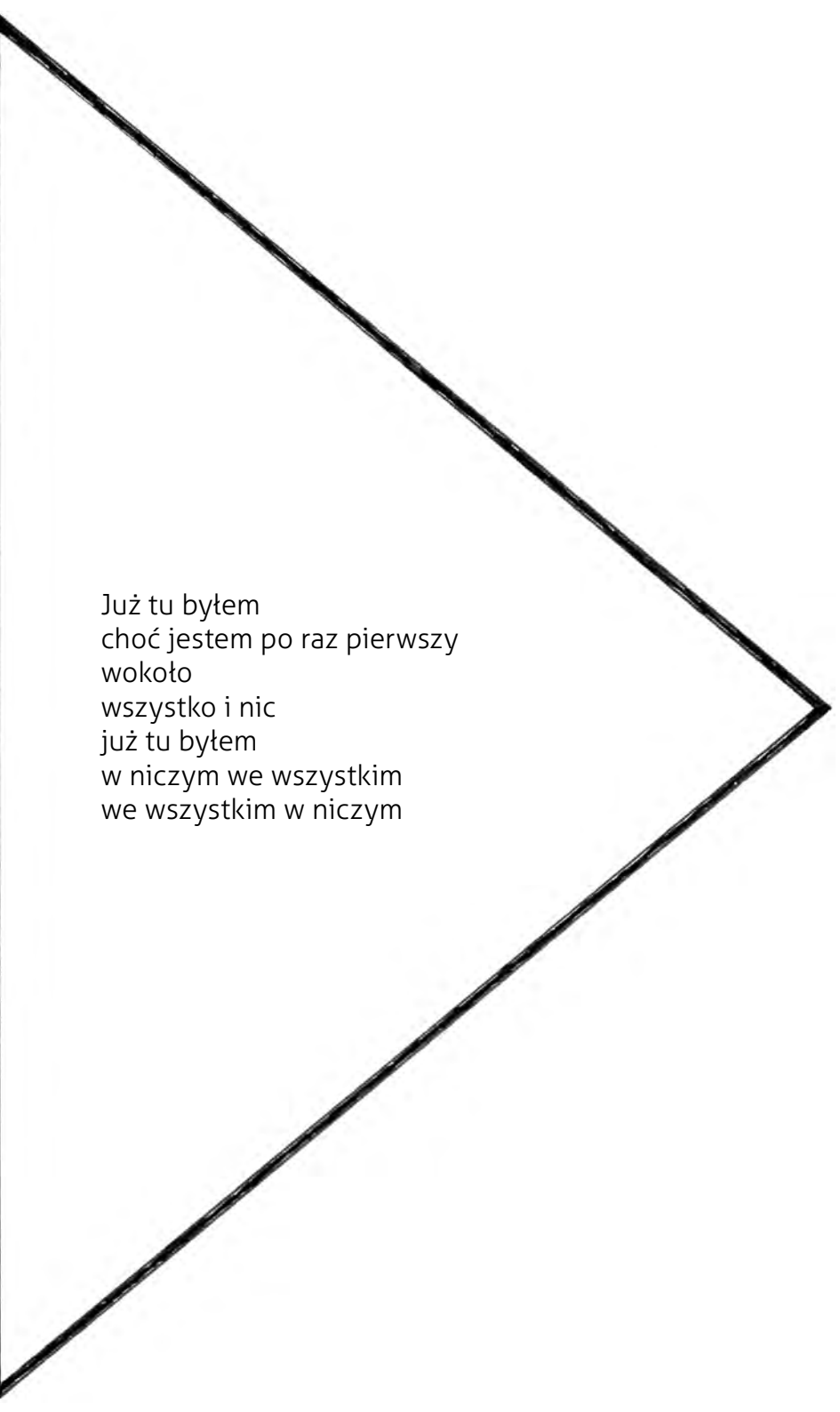
Okrąg, kwadrat, trójkąt to formy abstrakcyjne, którymi oznaczam symbolicznie drogę człowieka od punktu narodzenia do punktu śmierci.

Geometria pustyni oznacza pustynię realną i symboliczną, egzystencjalną.

Idę ulicą Szyjących Namioty
jestem wolny
od pragnień i żądz
rysuję litery w powietrzu

Jestem wolny!

Już tu byłem
choć jestem po raz pierwszy
wokół
wszystko i nic
już tu byłem
w niczym we wszystkim
we wszystkim w niczym

wokoło
Nic i Wszystko

na górze
Bóg
wszystkiego i niczego
patrzę dotykam
widzę czuję

wokoło
Wszystko i Nic

Wadi Rum 2009

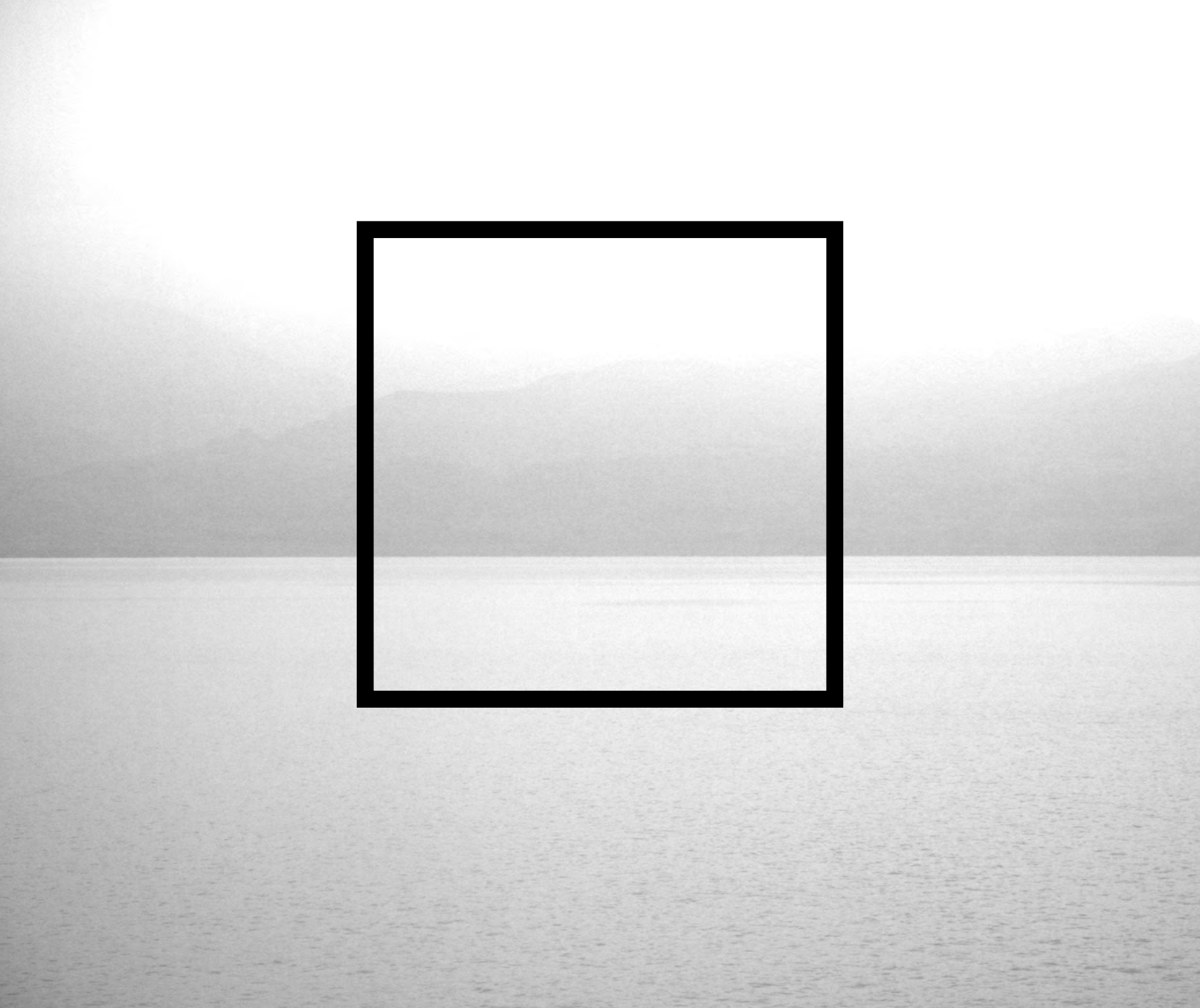
Niewidzialny
bezładny
bez początku
bez końca

buduję pułapkę na wiatr

A grayscale photograph of a calm lake, likely Jezioro Genezaret, with misty mountains in the background. The sky is bright and hazy, and the water reflects the light. The overall mood is serene and atmospheric.

Nietrwały ślad stóp na wodzie
Chwila

Jezioro Genezaret 2010

Nie napisałem
wielokrotnie zgiętą kartkę
ukryłem w szczelinie muru

Wieczność

i odpuść mi moje winy...

Jerozolima 2010

Krawędzią dłoni
rozdzielał
rzeczy dobre od złych

pozostał kamień

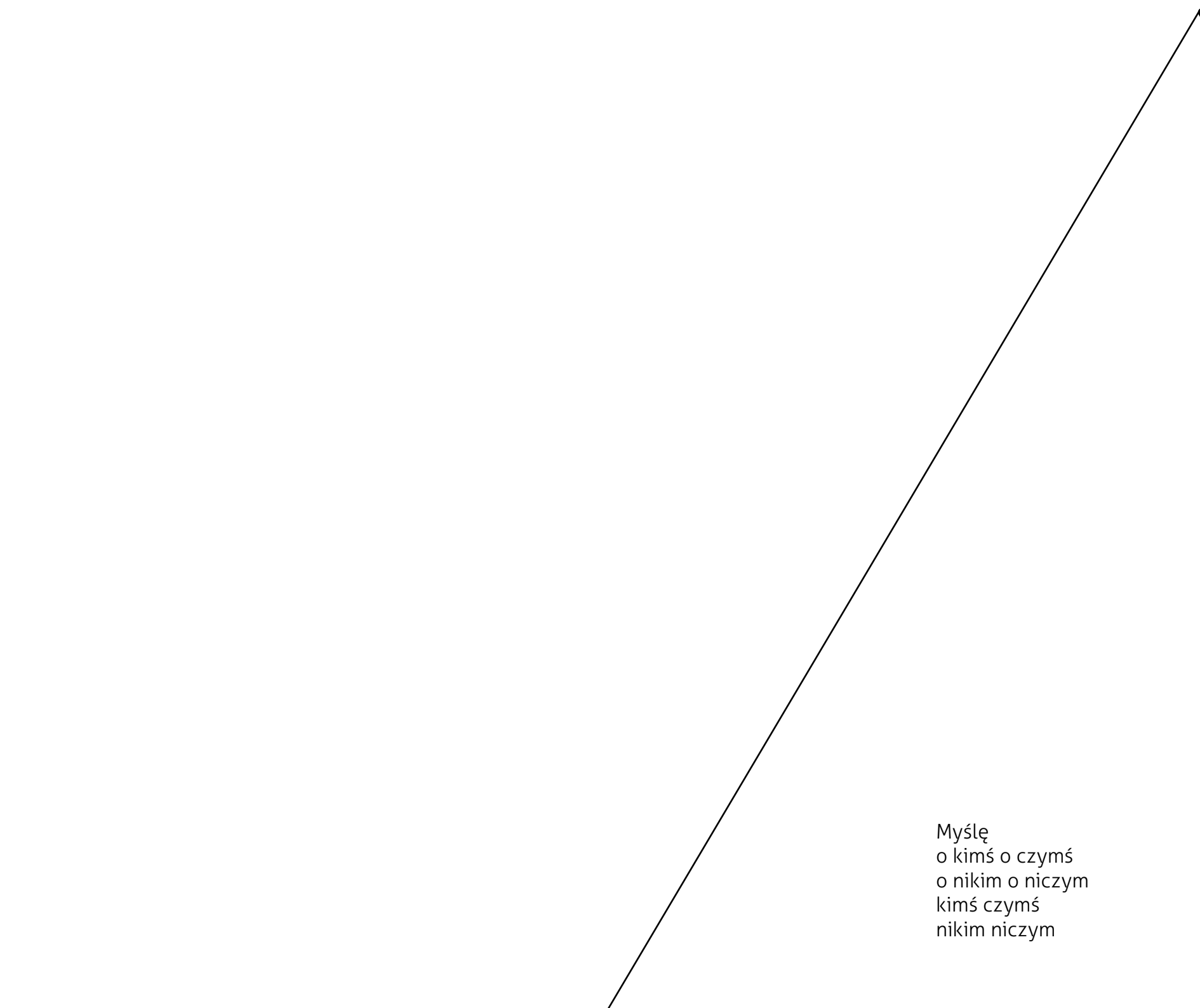
Pustynia Negev 2010

między
jednym dniem a drugim
rozegrał się trzeci
a może to był dzień
przed albo po
nie wiem
i nie jest istotne
w dochodzeniu prawdy
kolejność przyczyna następstwo

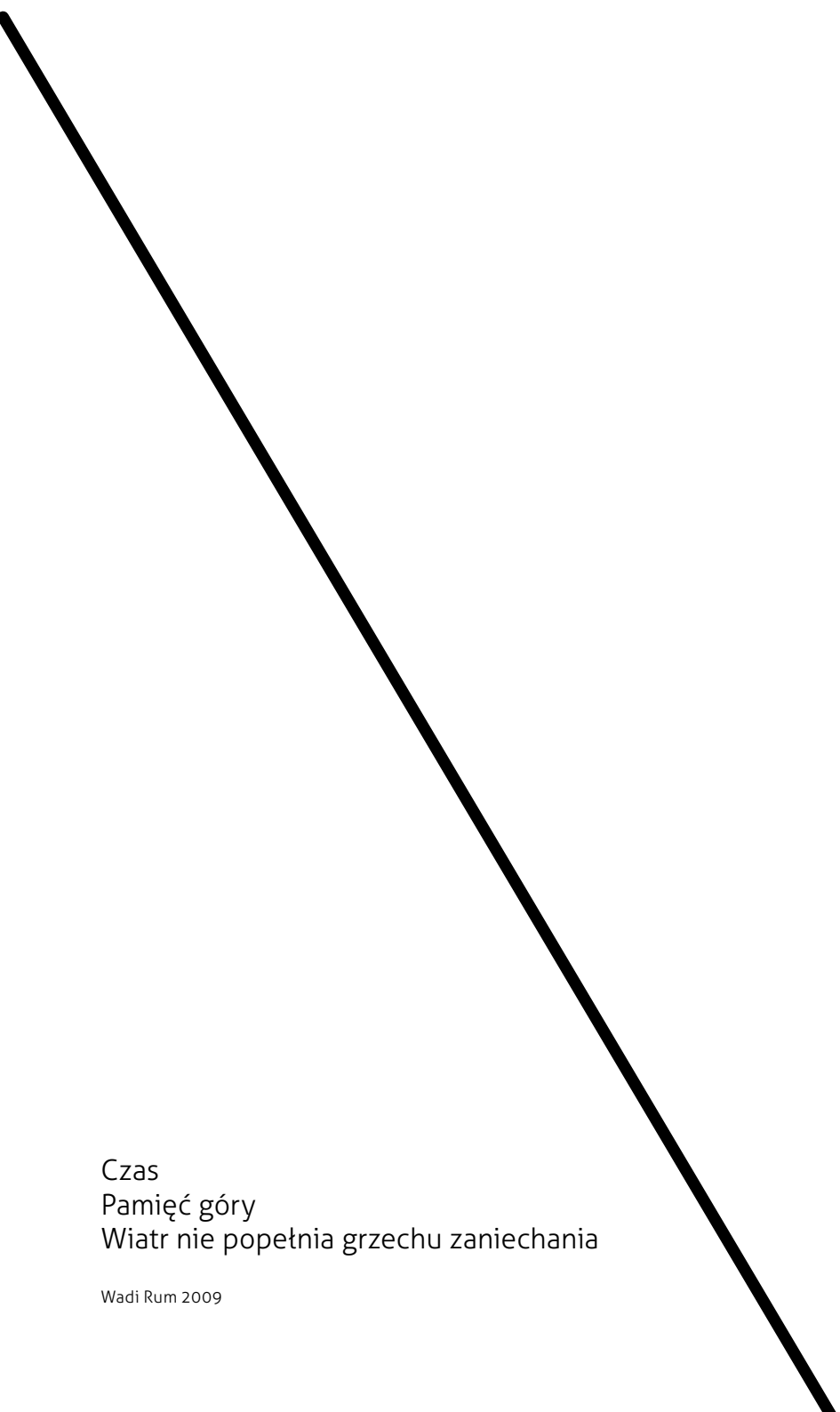

Nie słyszę
tego co widzę
Nie widzę
tego co słyszę
Zadrażnione powietrze goi się powoli

Złe słowa
spadły na podłogę
leniwa narracja
drobinek kurzu w powietrzu
Cisza
umyłem ręce

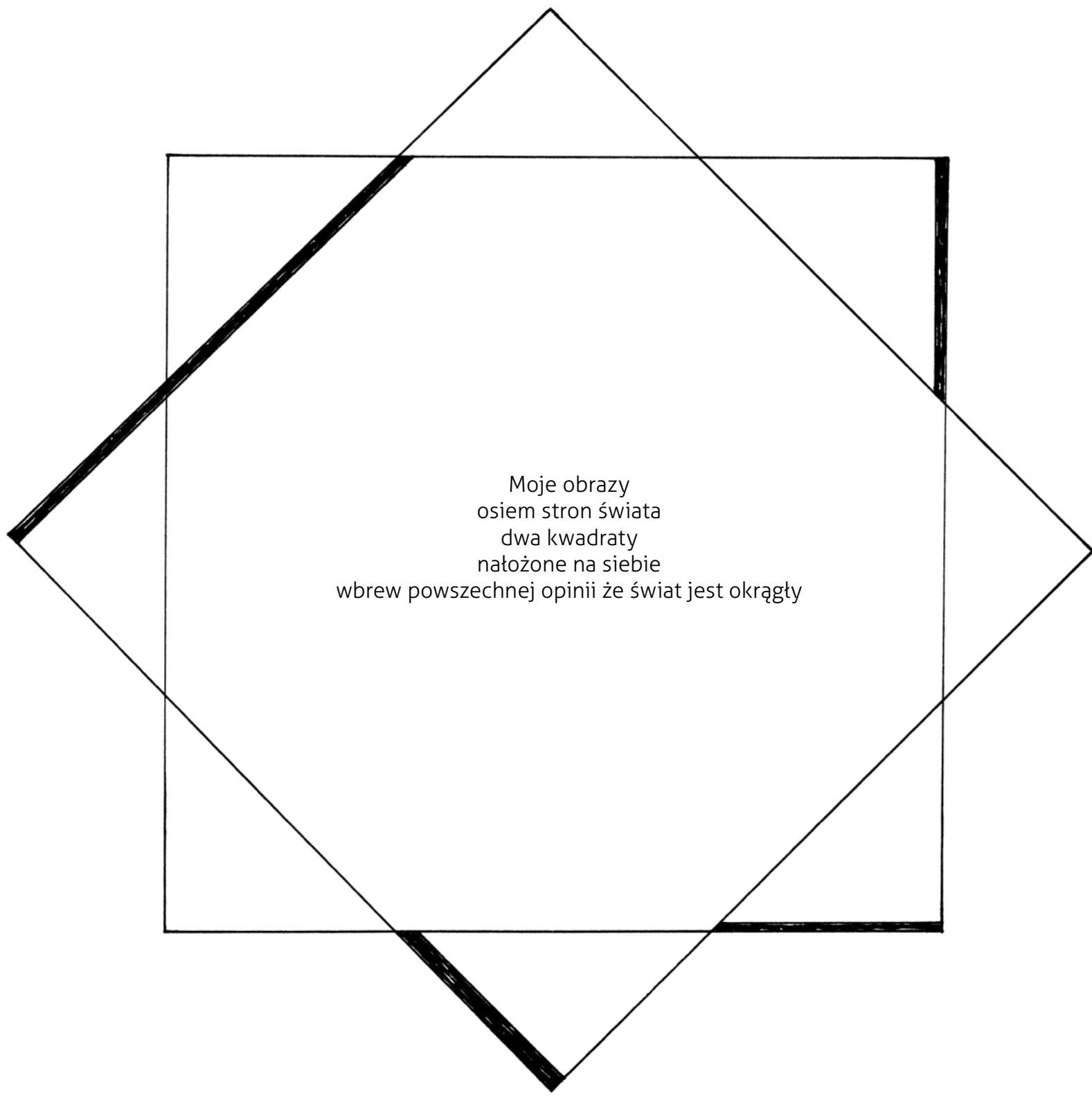

Myślę
o kimś o czymś
o nikim o niczym
kimś czymś
nikim niczym

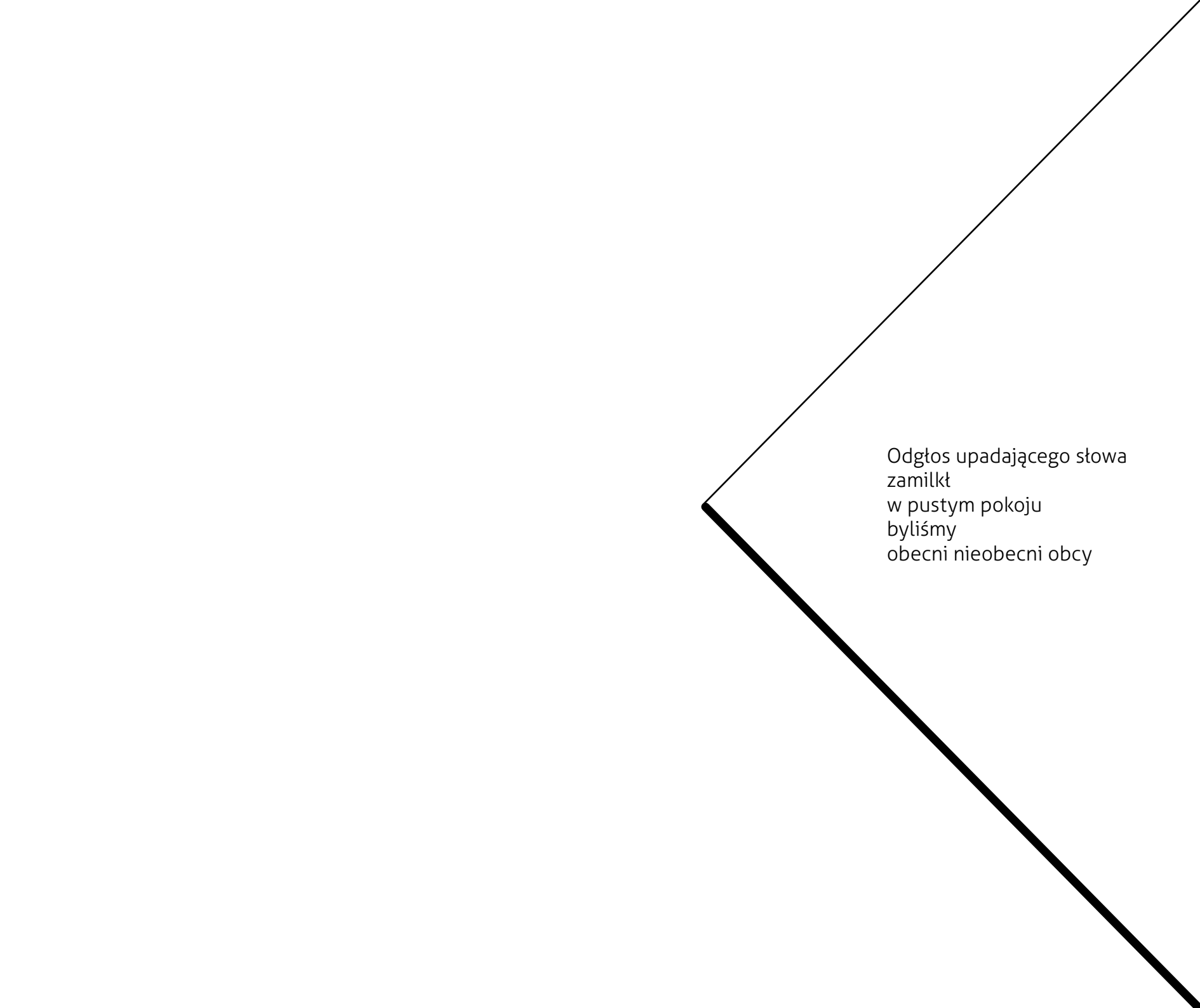

Czas
Pamięć góry
Wiatr nie popełnia grzechu zaniechania

Wadi Rum 2009

Moje obrazy
osiem stron świata
dwa kwadraty
nałożone na siebie
wbrew powszechnej opinii że świat jest okrągły

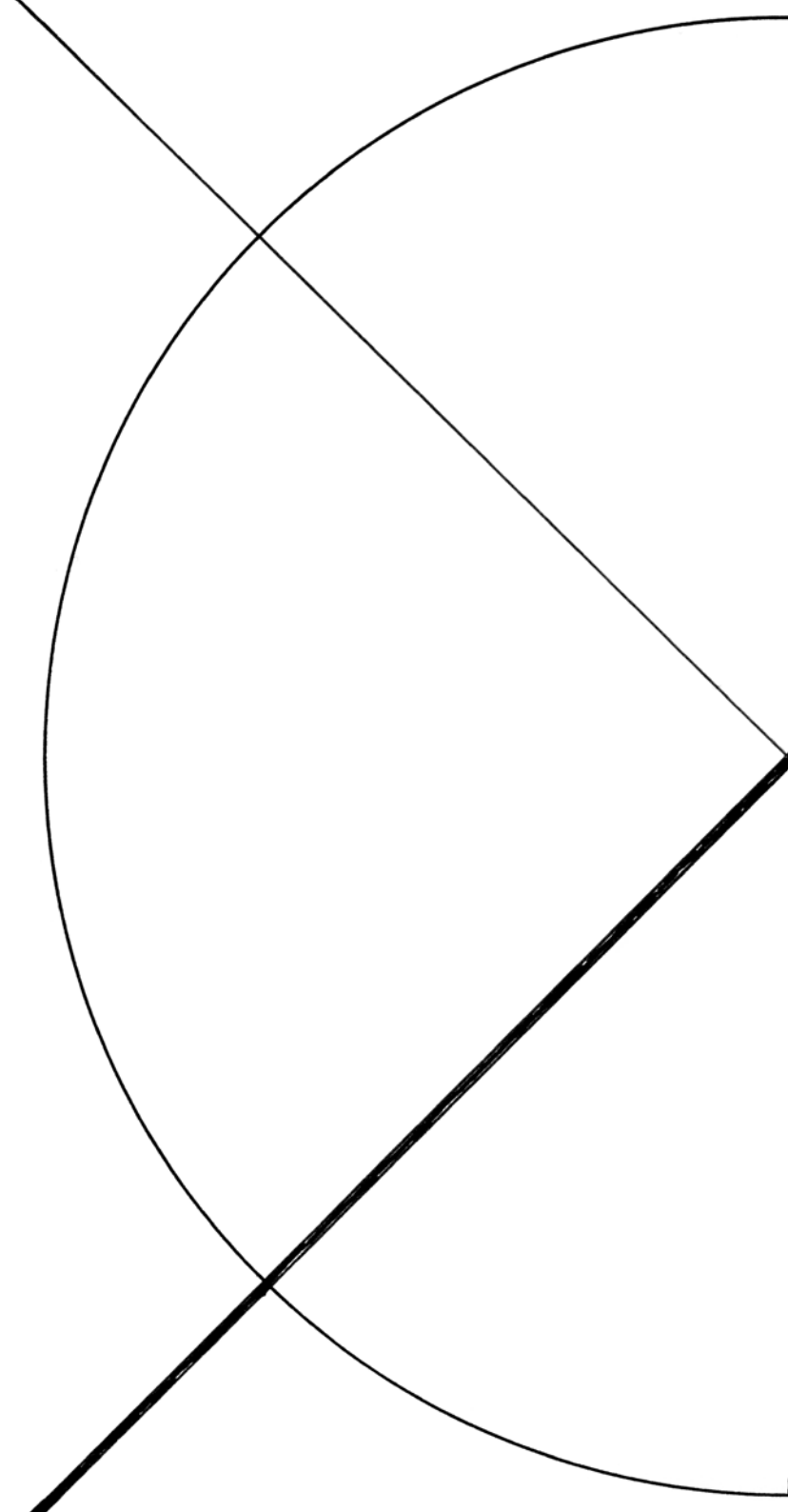

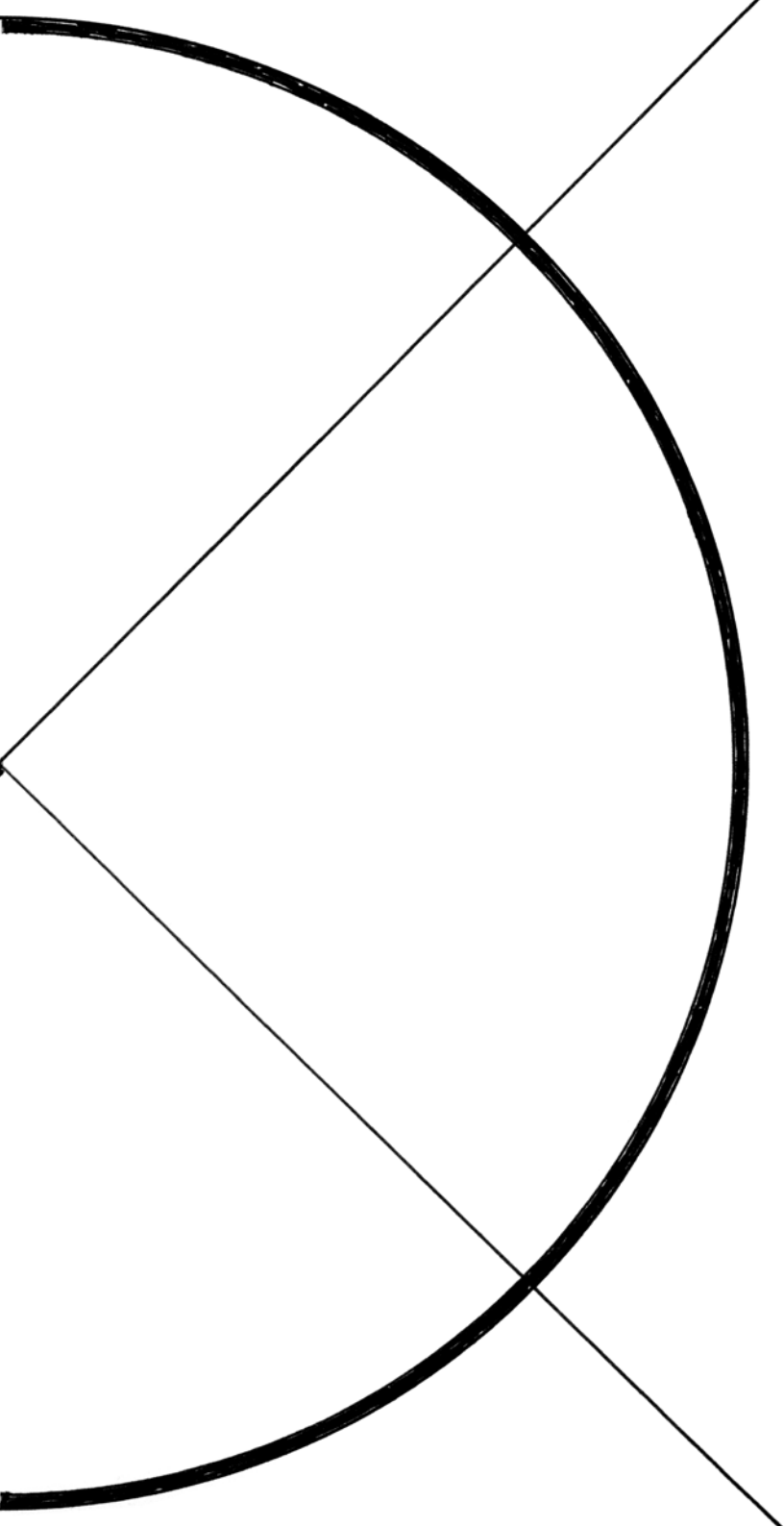
Odgłos upadającego słowa
zamilkł
w pustym pokoju
byliśmy
obecni nieobecni obcy

bezpowrotnie
minął dzień
bezwzględnie
nastąpiła noc

Dzień
Noc
Dzień
Noc

bez przyczyny bez skutku?

jestem tym czym jest
Wszystko
czas przesypuję z dłoni do dłoni

Dwie przestrzenie
Dwa sny
Dwie jawy
Równoległe istnienia
Przed Teraz Potem

latawiec zerwał się z uwięzi

Głosy z zewnątrz
uwięzione między szybami
liczę krople
spływające po szybie

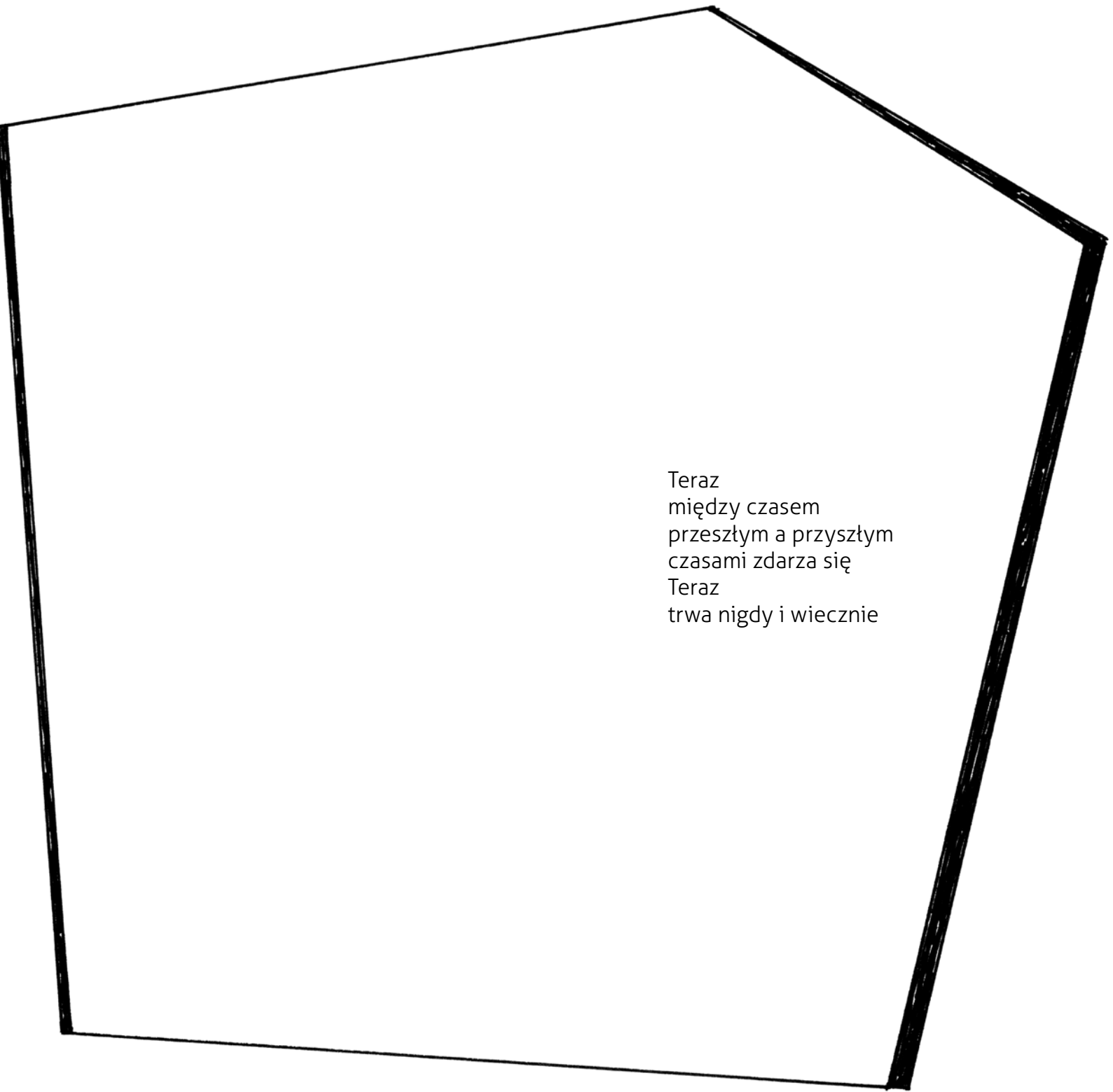
grzechów odpuszczenie...

Nic się nie stało

to tylko ptak
zbyt obciążony prośbami
spadł z niebieskiego tła

Nic się nie stało

Jerozolima 2010

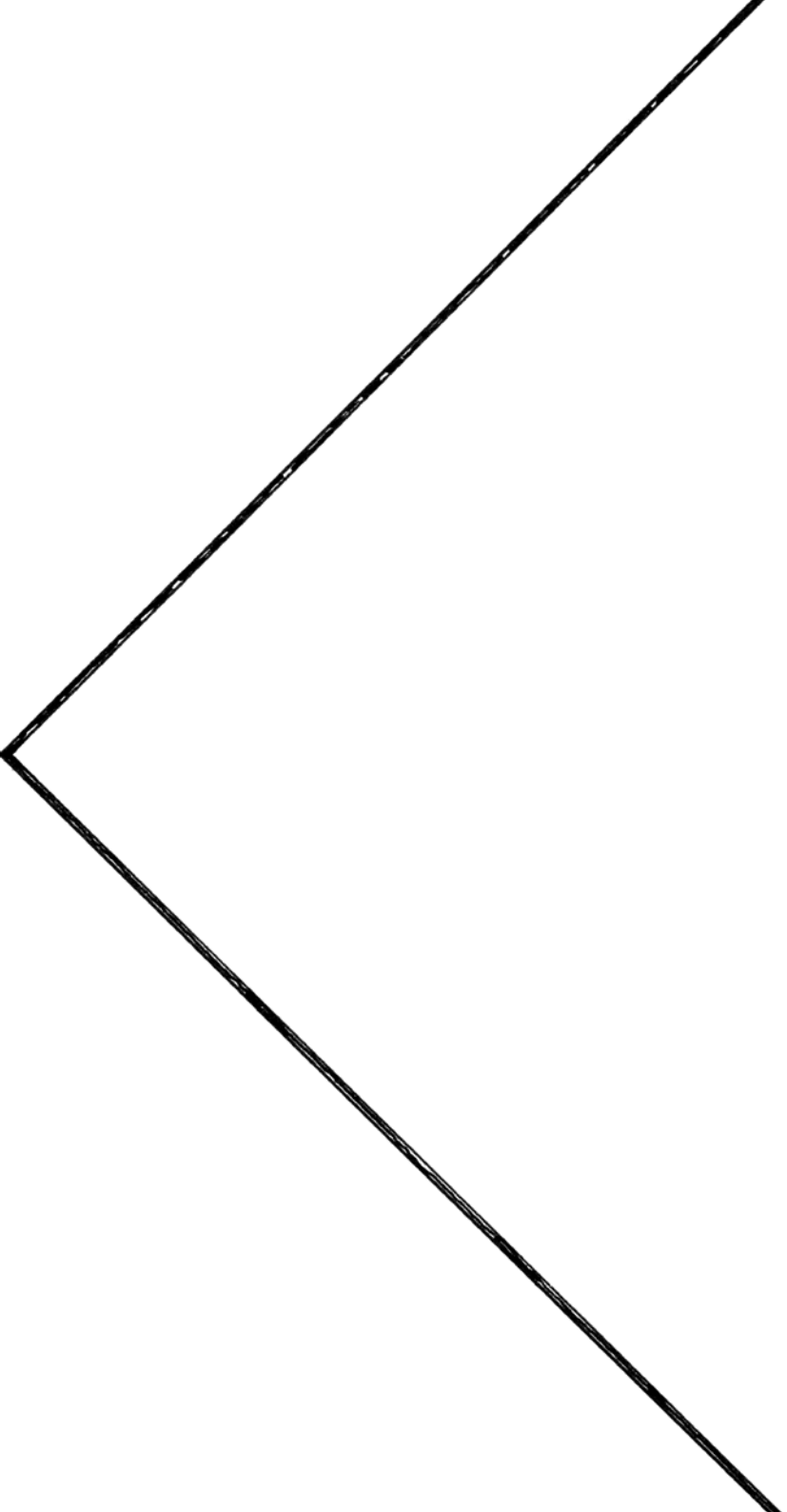

Teraz
między czasem
przeszłym a przyszłym
czasami zdarza się
Teraz
trwa nigdy i wiecznie

Między powietrzem a górą
sprzeczność materii
konflikt rozumienia świata

Kto pierwszy rzuci kamieniem
ten zrani wiatr

Postanowiłem
być z życiem w zмовie
nie będę go zamęczał
prośbami o przedłużenie dnia
albo skrócenie nocy

Jaka jest zależność cienia Abła
od cienia Kaina?
Jak znaleźć początek na obwodzie koła?

Stworzyłem
geometrię przejścia
prosta linia
od punktu wyjścia do celu

porzucam widok obrysowany okręgiem
przede mną Morze Martwe

Nie potwierdzam
Nie zaprzeczam
Istnienia życia przed życiem

Nie potwierdzam
Nie zaprzeczam
Istnienia życia po życiu

Potwierdzam
Tu i Teraz
Zaprzeczam

Czy tam
jest tak samo
jak tu
a jeśli nie
jak inne
są to światy?

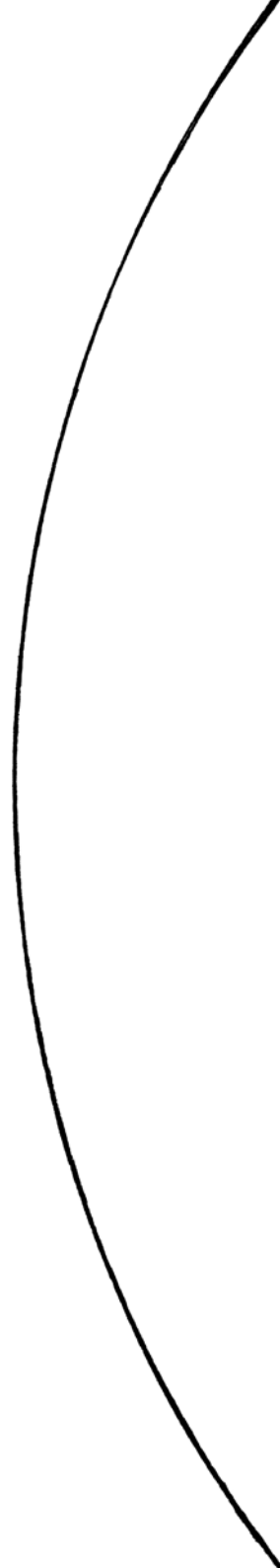
Bez wiary bez powietrza bez światła

z rozdrobnienia
Jedność
z roztrwonienia
Stałość
pewność istnienia cząstki
niepewność całości

a chmury płyną... płyną...

Obszar dotykaności
ograniczony
koniuszkiem palca

Niemogućność dotyku
z czasem staje się marzeniem

Słucham siebie
Cisza
pusta przestrzeń
Cisza
ograniczone pole widzenia
Cisza
biały blejtram
Cisza

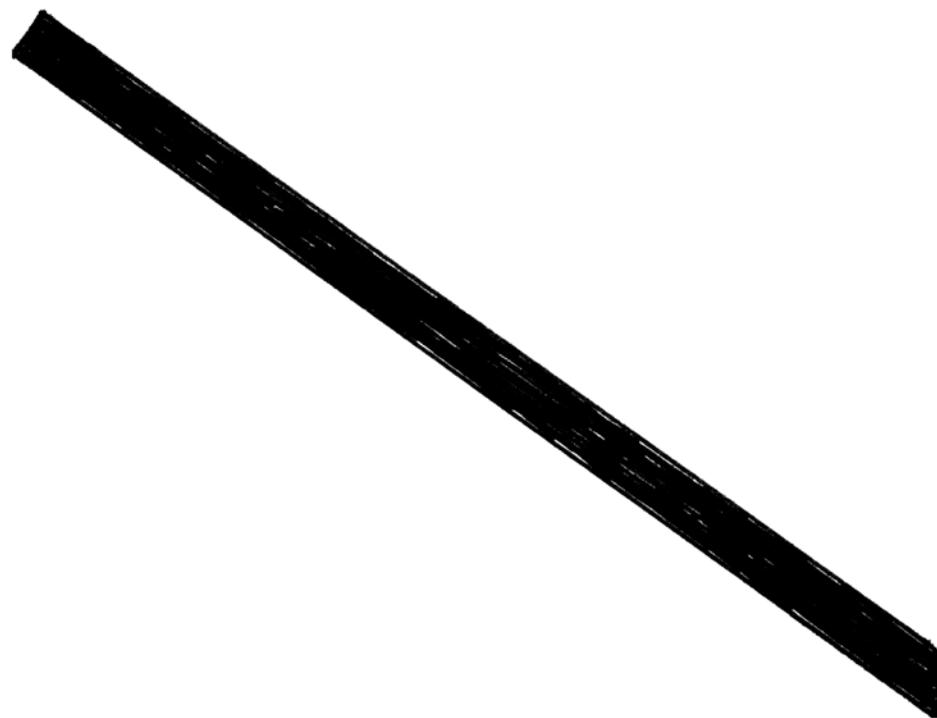
Przypomniałem
sobie coś
co jeszcze się nie zdarzyło
wspomnienie jutra
otwarta książka
na przedostatniej stronie
lekko ją wiatr dotyka
patrzę przed siebie
czas minął
pozostały nieprzeczytane słowa

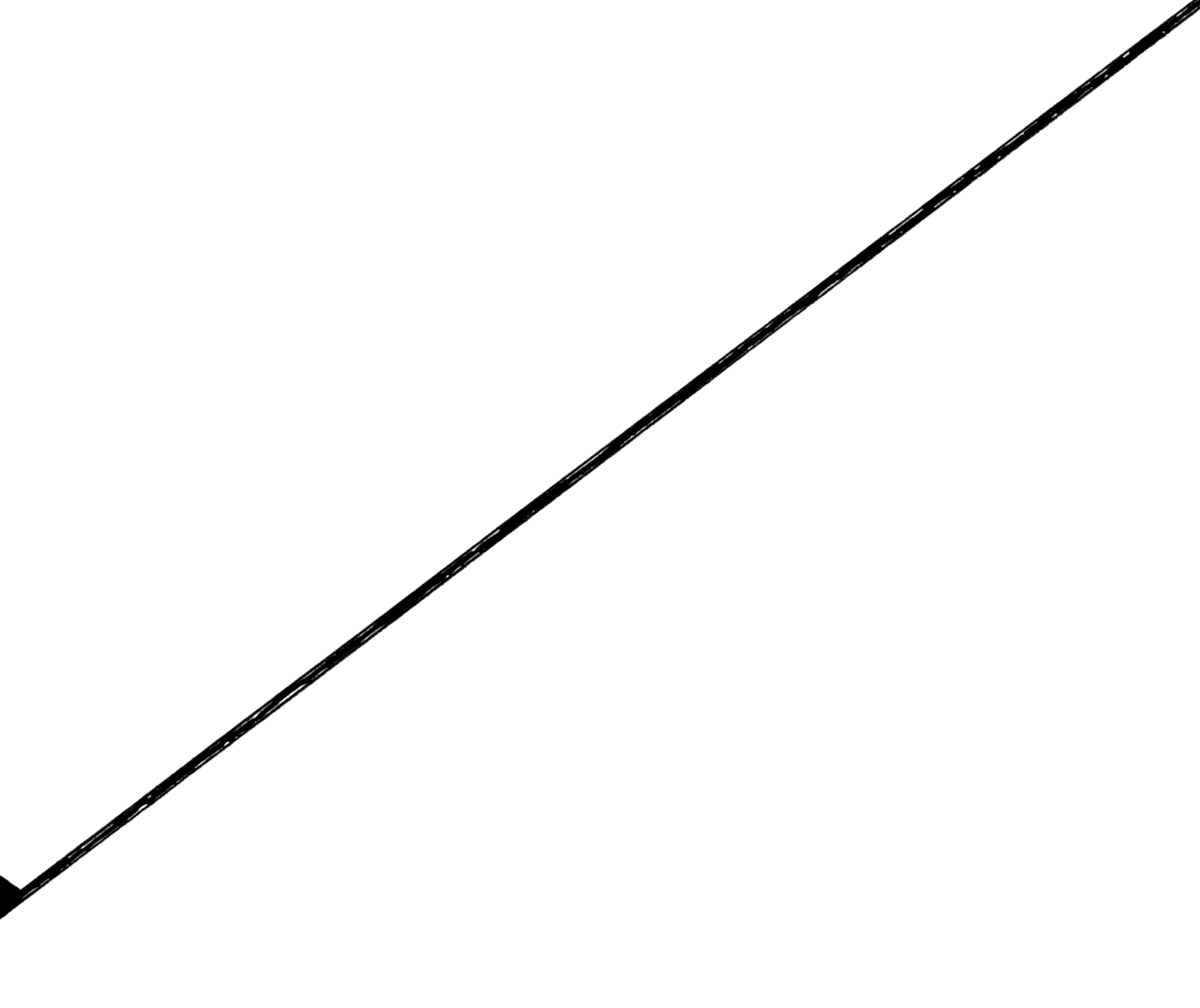

Palec na ustach
uwięzione słowa
nie wszystkie ptaki są wolne
nie zawsze na pustym polu wieje wiatr

Rzeczywistość rodzi zwątpienie
nie rozumiem tego co widzę
nie pamiętam
nauk o jasności nocy i ciemności dnia

Czarny księżyc na białym niebie

Nieczyste intencje
celowe kłamstwa
fikcyjna prawda

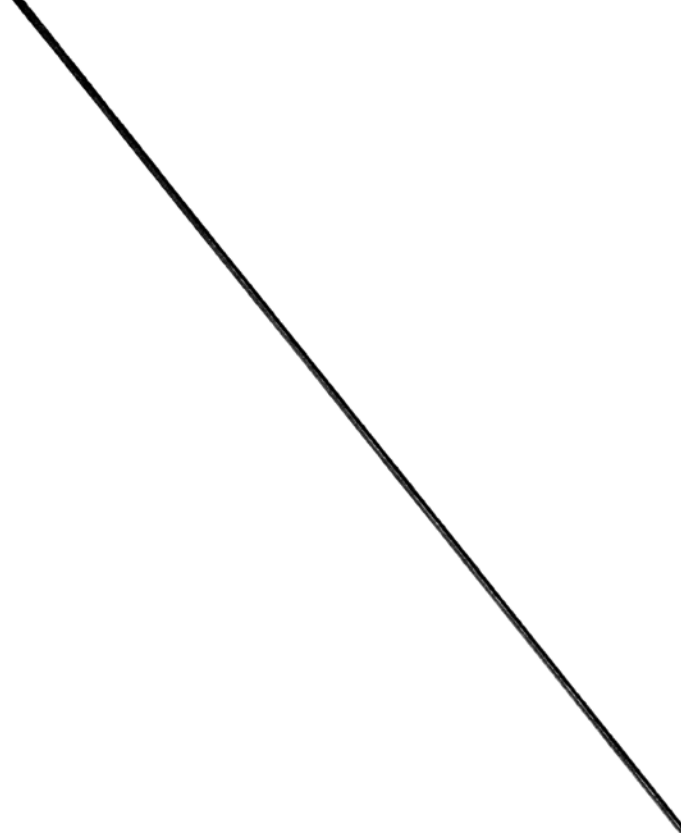
namalowałem obraz

Terytorium kłamstwa
obszary niemożliwości
równoległe byty
pozbawione woli współistnienia

A jednak...

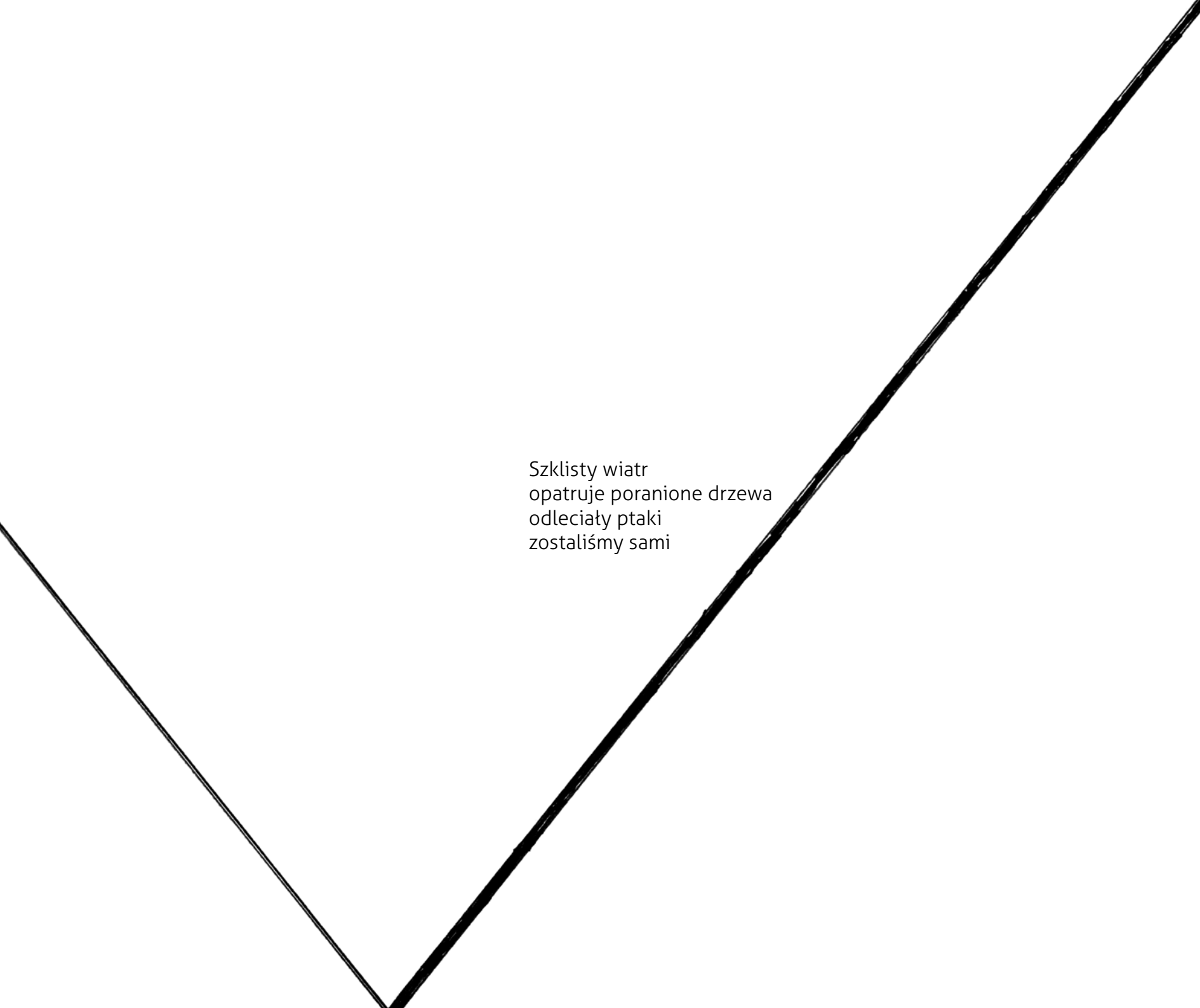
Tuż obok
Terytorium bezprawia
Spełnienie w strefie niczyjej
Nie staje się częścią zwycięstwa

Między myślą a słowem
Dźwięk pierwszej litery
Między ptakiem a cieniem
Nieoznaczona przestrzeń

Bezkształtna ciemność
wchłania gasnące światło
pozorny spokój przed odejściem
białe ptaki na czarnym tle

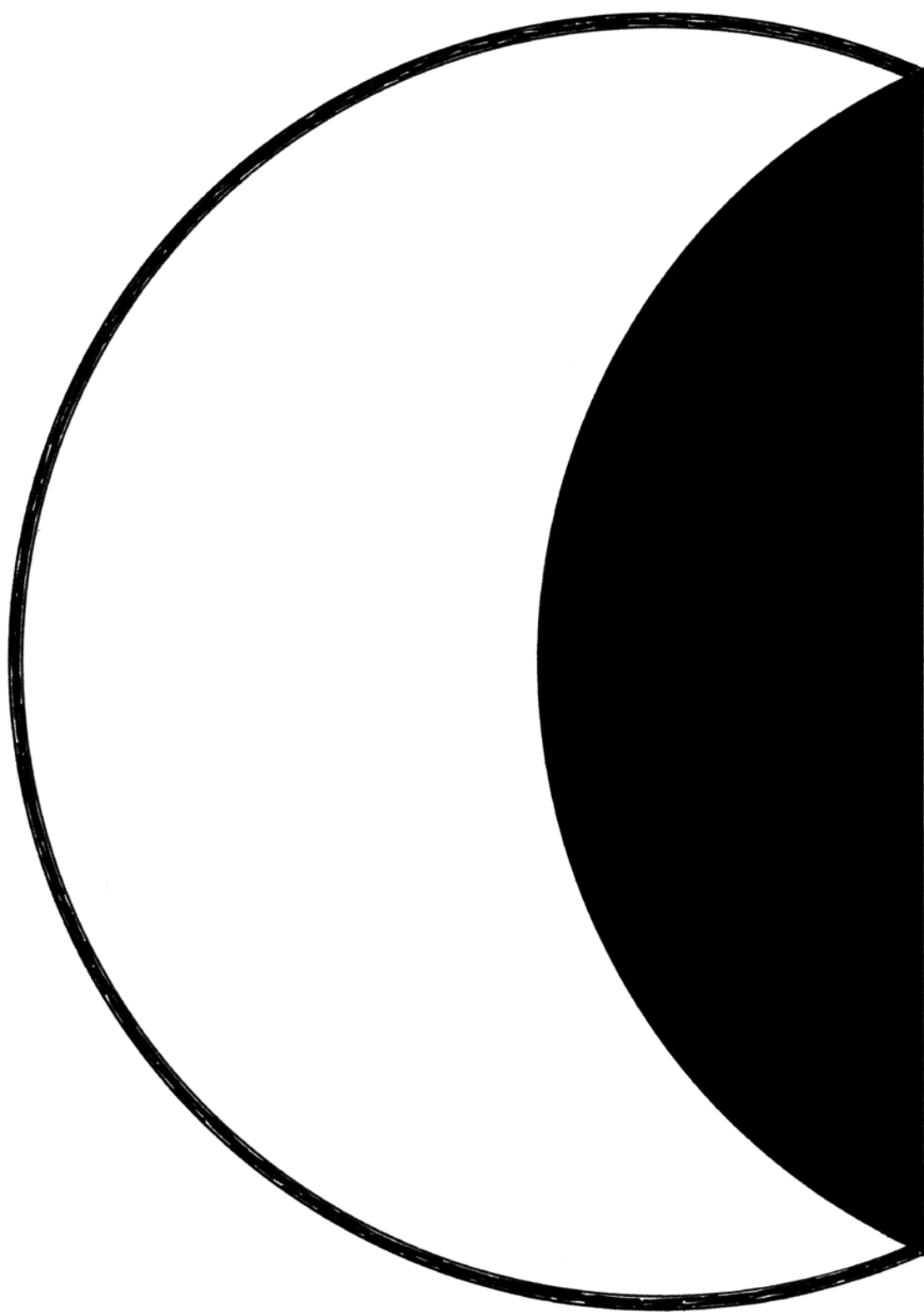
czekam na ciszę

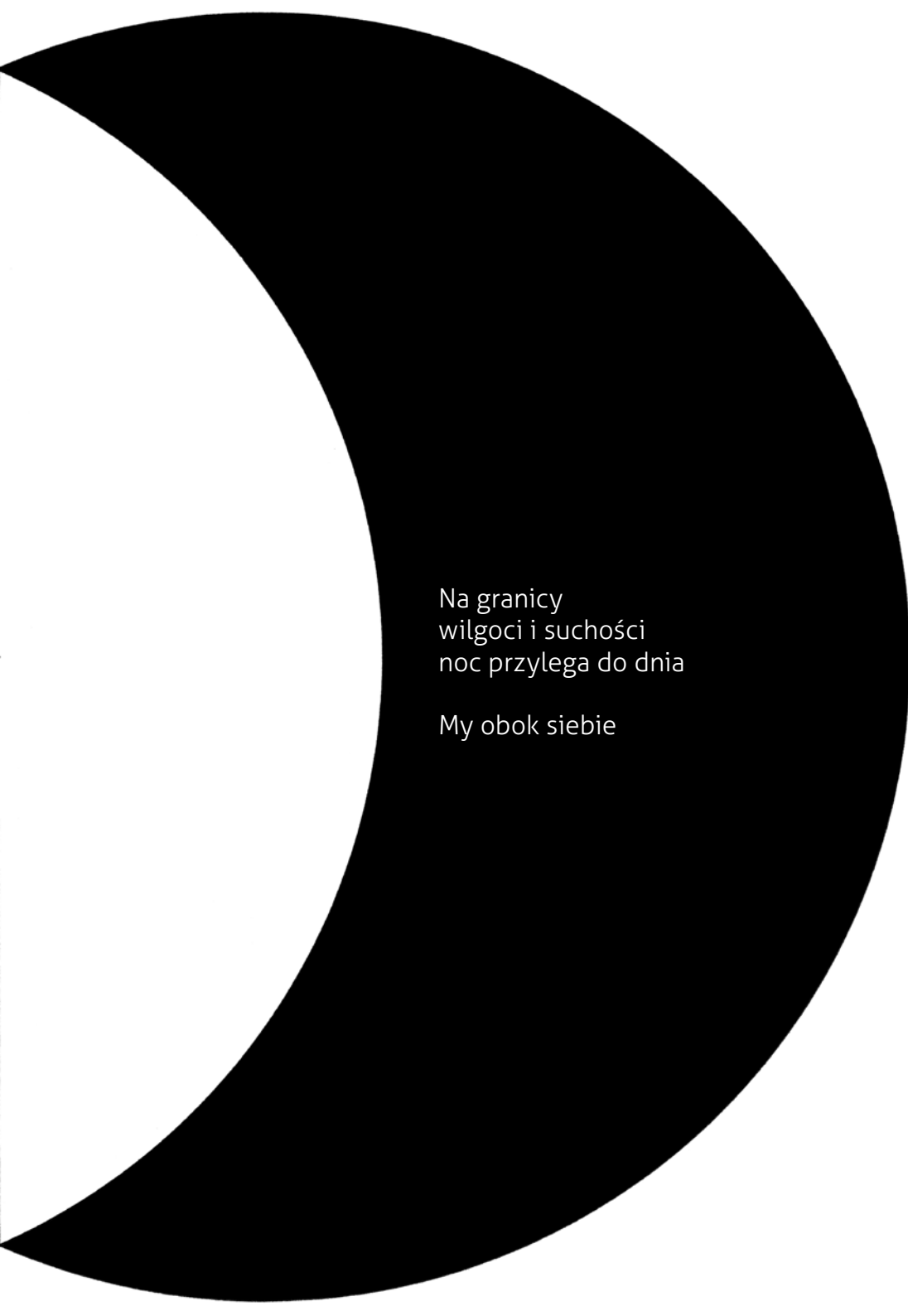

Szklisty wiatr
opatruje poranione drzewa
odleciały ptaki
zostaliśmy sami

Jesteś
brzegiem suchego lądu
ja
falą oceanu
rozległością wsiąkam w Tobie

powietrze jest lekko słone

Na granicy
wilgoci i suchości
noc przylega do dnia

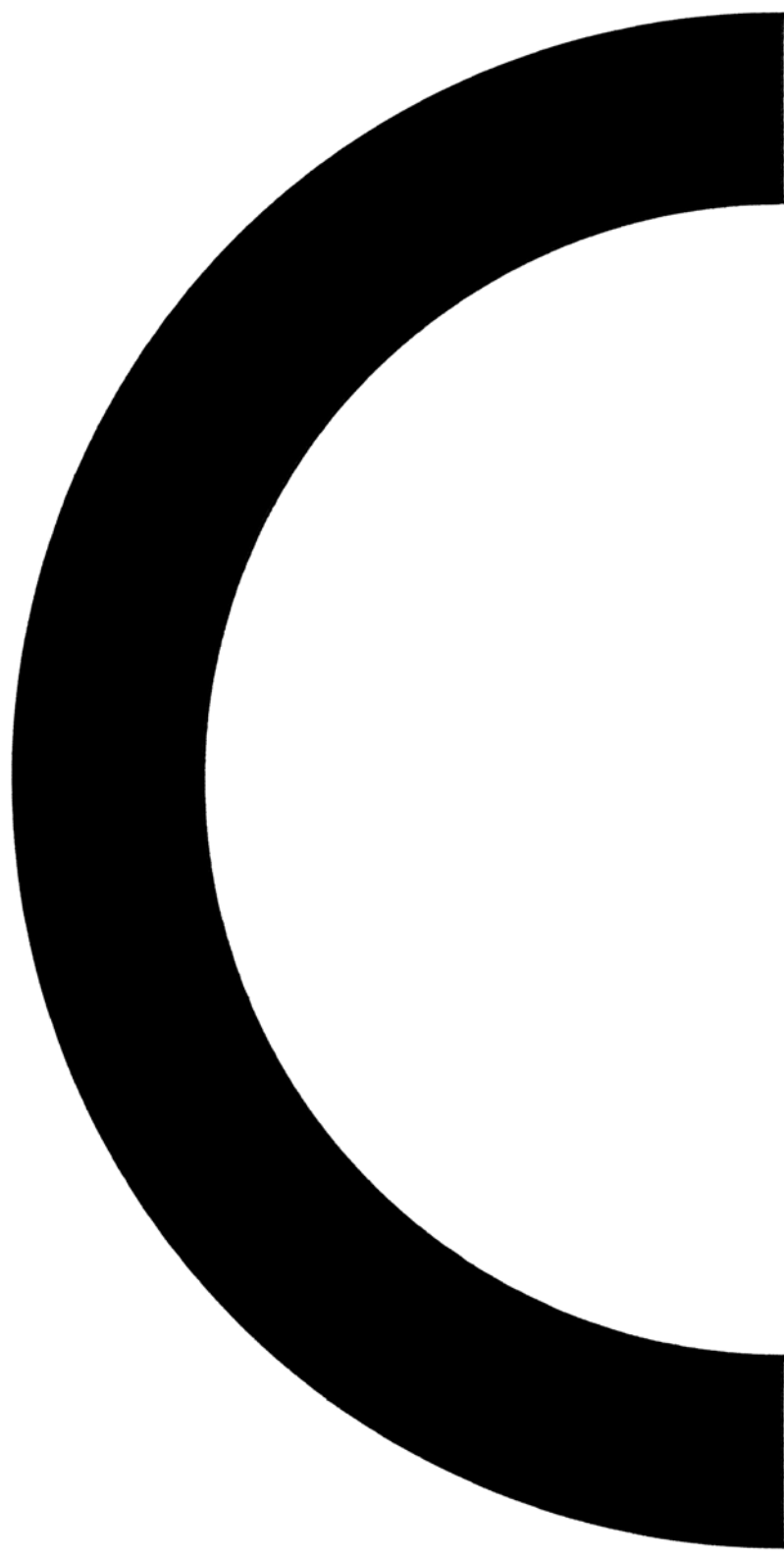
My obok siebie

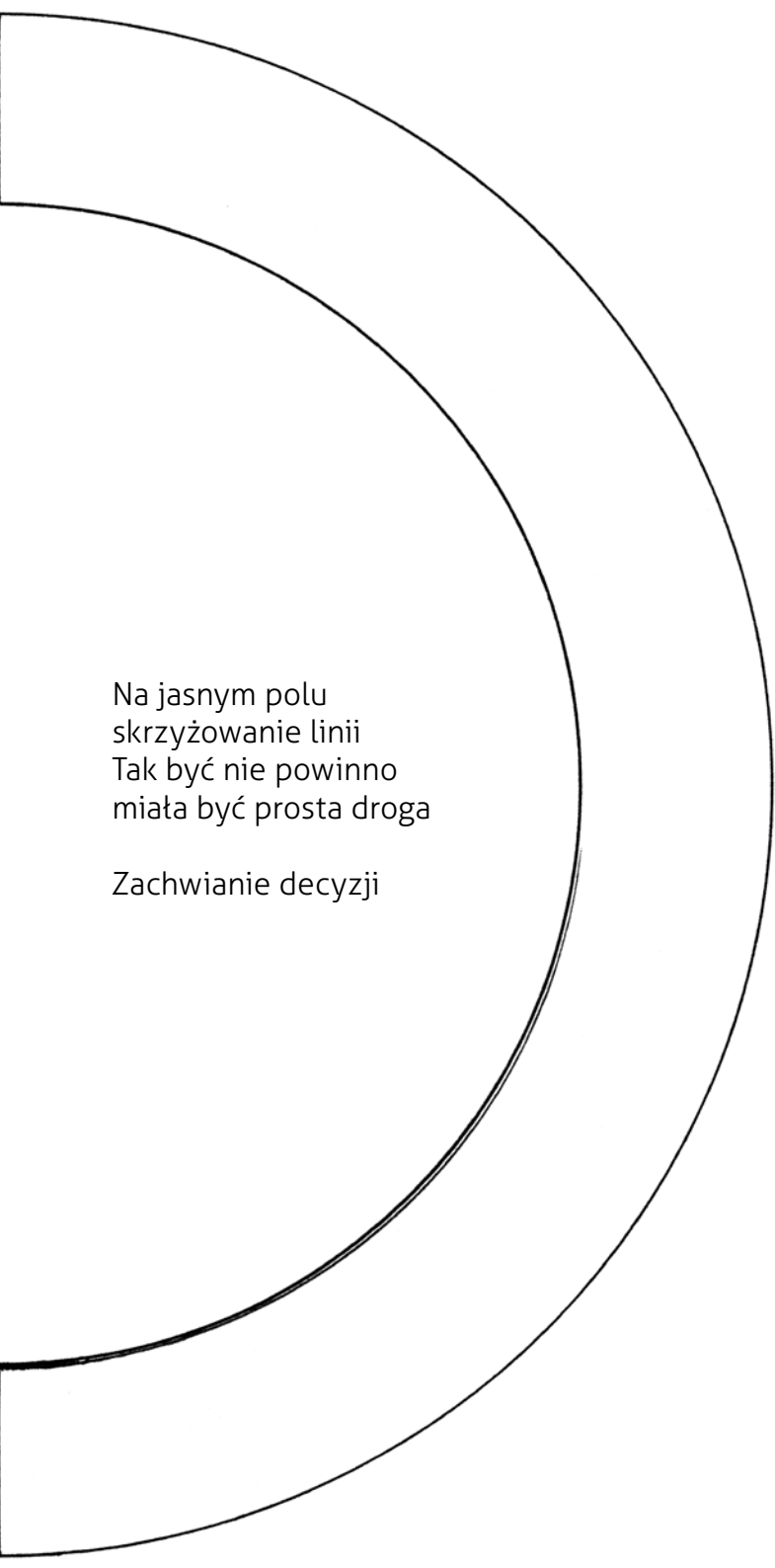
W pustym pokoju bez książek
mieszka stary mężczyzna
poeta
czytający nienapisane wiersze

za ścianą drugi człowiek
mieszka

Noce
liczbami pierwszymi oznaczam
Dni
podzielnymi na pół

dzień Ostatni
dzień Pierwszy

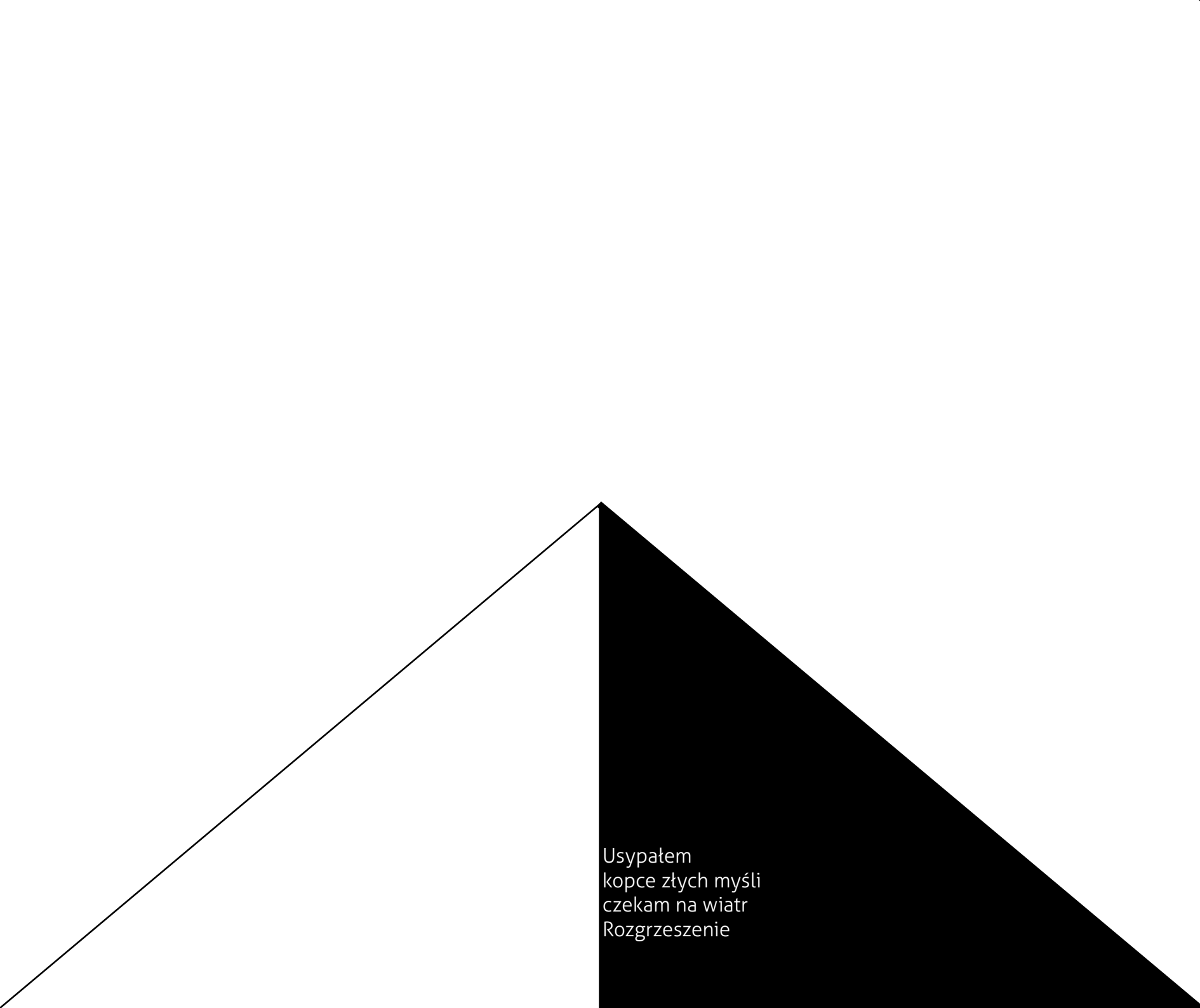

Na jasnym polu
skrzyżowanie linii
Tak być nie powinno
miała być prosta droga

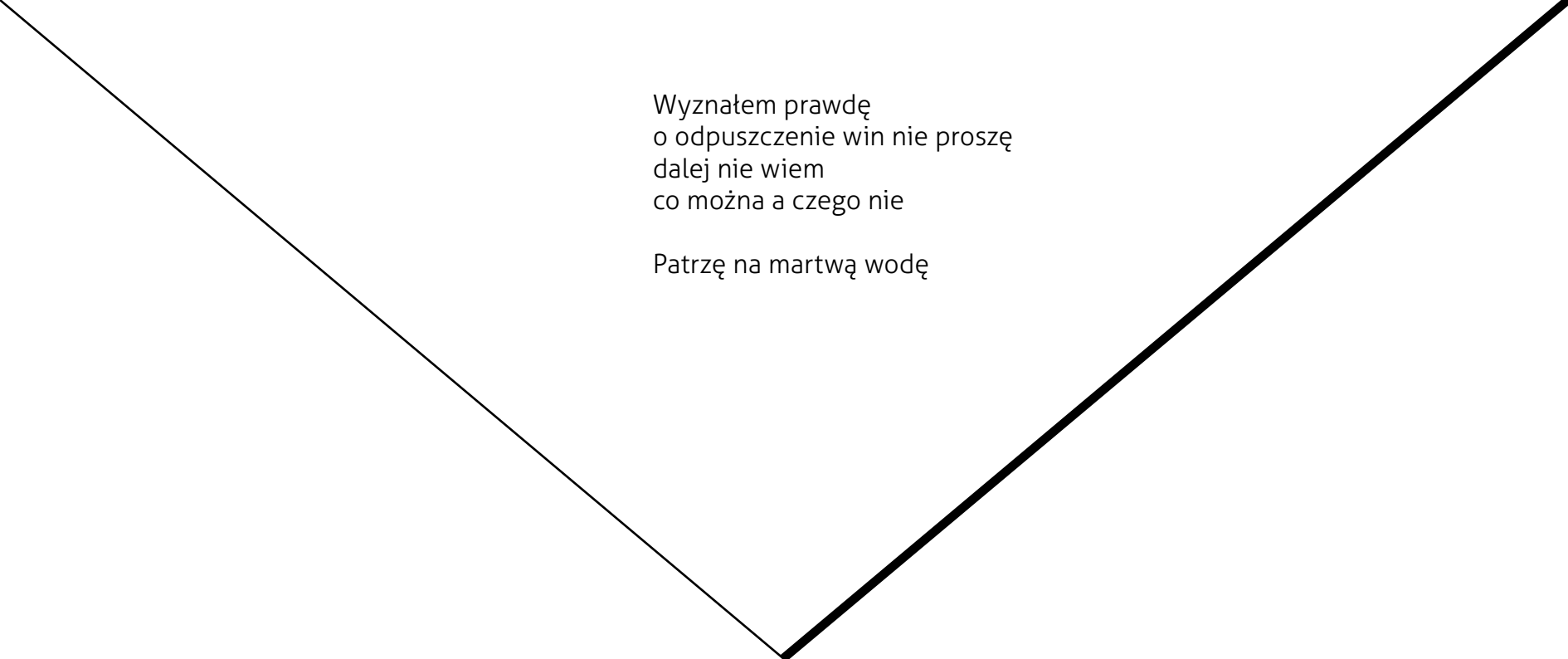
Zachwianie decyzji

Zamykam oczy
widzę obraz niedotykalny
pęknięty okrąg na wodzie
wklęsły ślad tonący

Wszystko co widzialne jest święte

Usypałem
kopce złych myśli
czekam na wiatr
Rozgrzeszenie

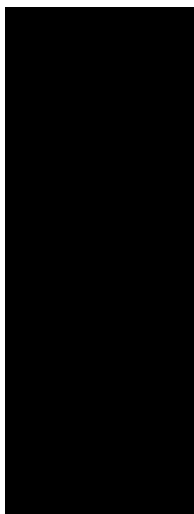
Wyznałem prawdę
o odpuszczenie win nie proszę
dalej nie wiem
co można a czego nie

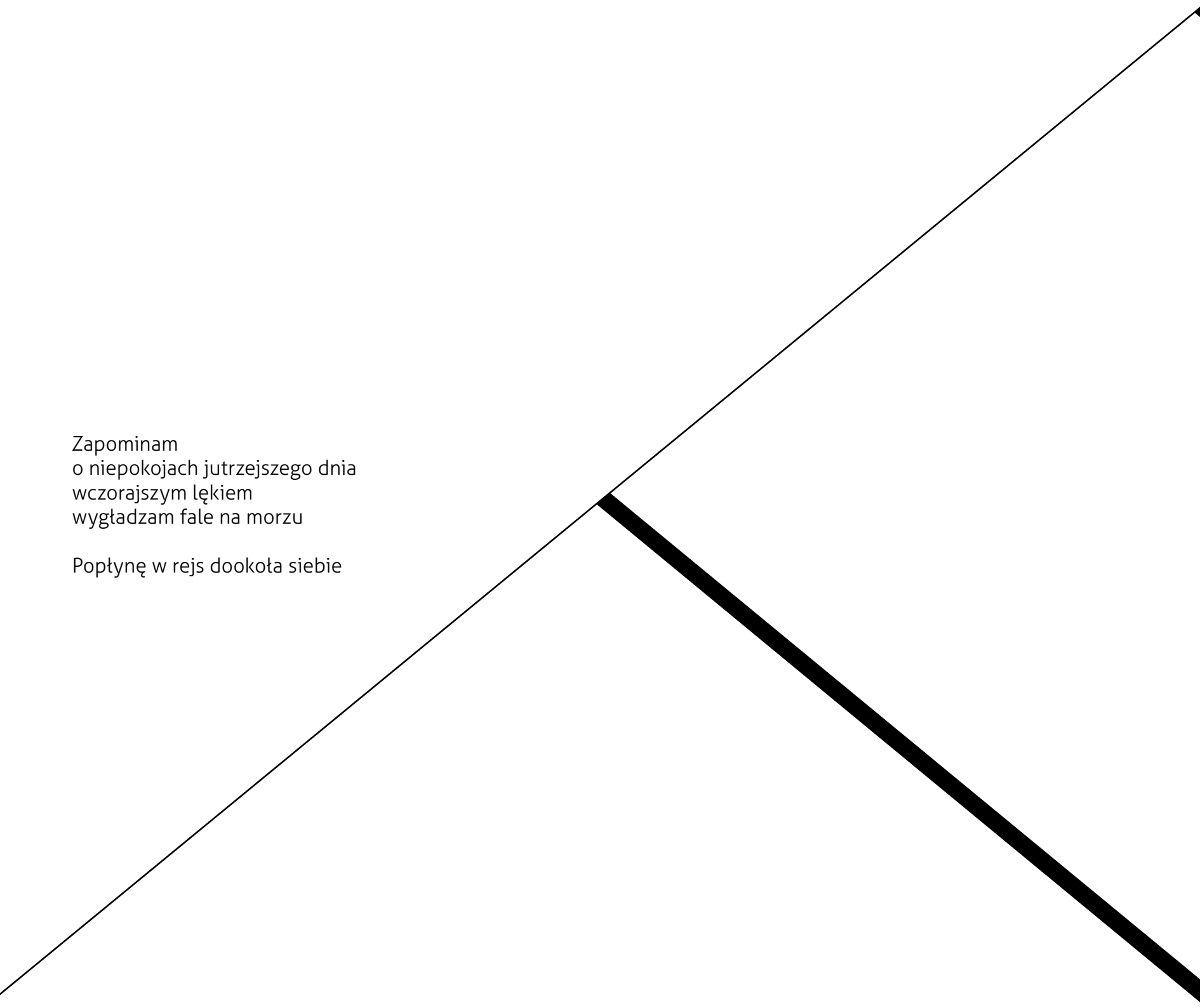
Patrzę na martwą wodę

Szukam wzrokiem
Początku
Nie mogę go sobie przypomnieć

Zgrzeszyłem myślą słowem czynem...

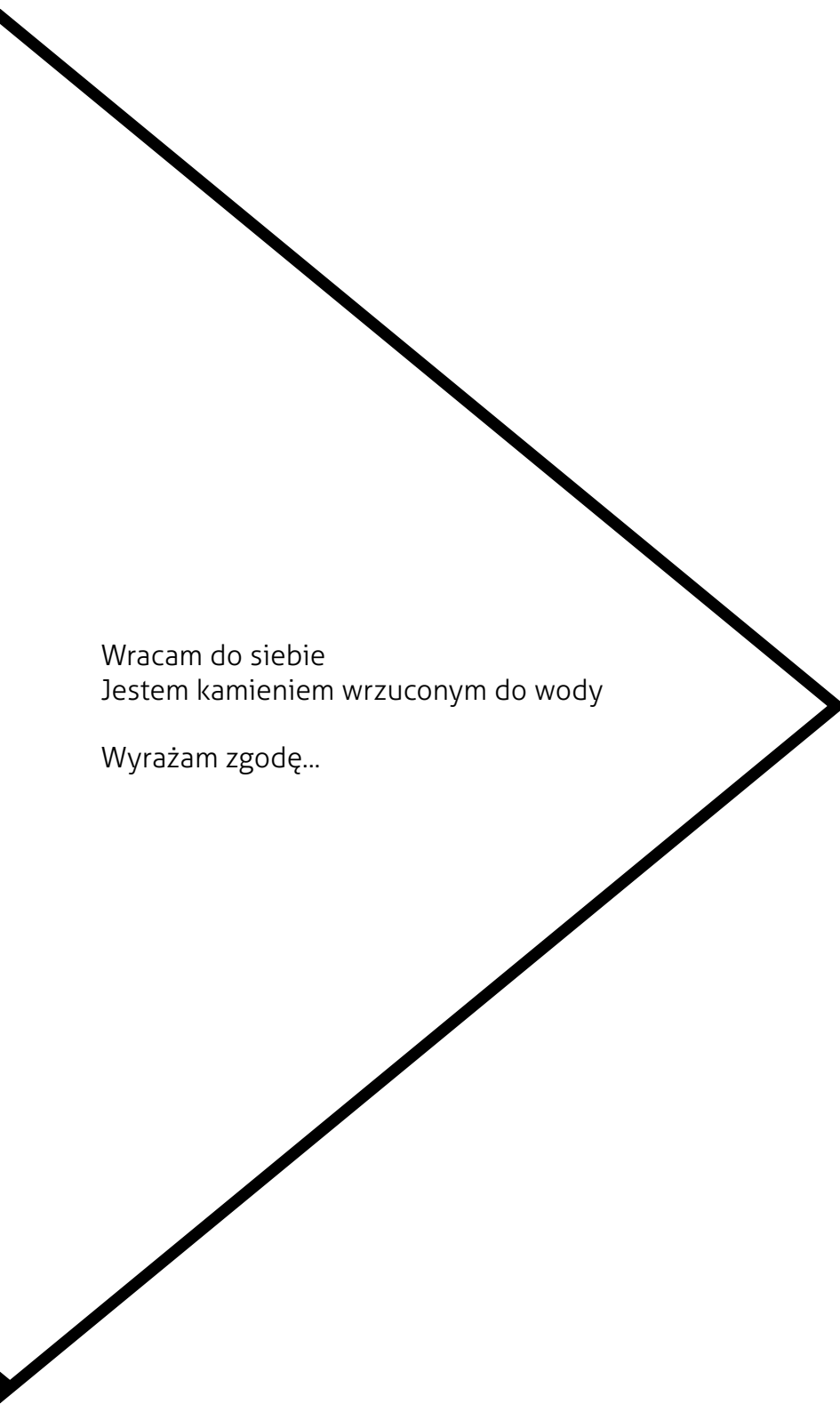
Świadom prawd i kłamstw
na wierność i zdradę
Przyrzekam...

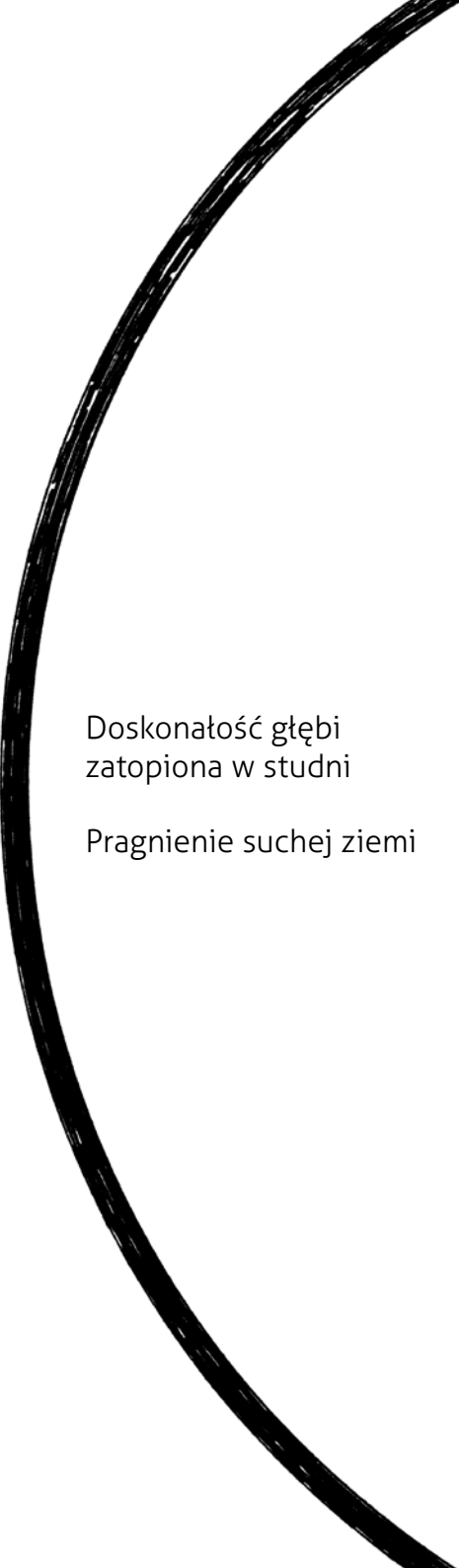

Zapominam
o niepokojach jutrzejszego dnia
wczorajszym lękiem
wygładzam fale na morzu

Poptynę w rejs dookoła siebie

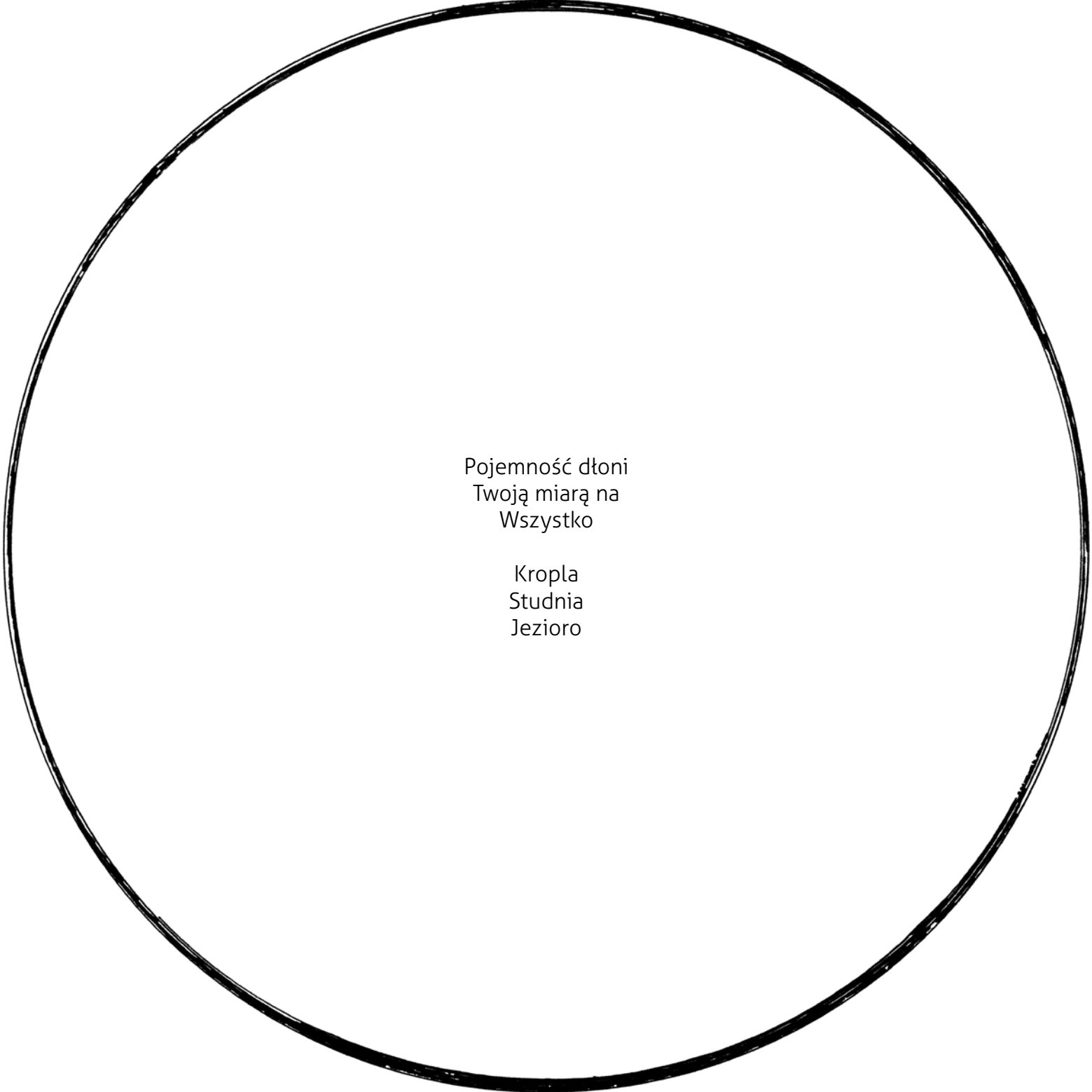

Wracam do siebie
Jestem kamieniem wrzuconym do wody
Wyrażam zgodę...

Doskonałość głębi
zatopiona w studni

Pragnienie suchej ziemi

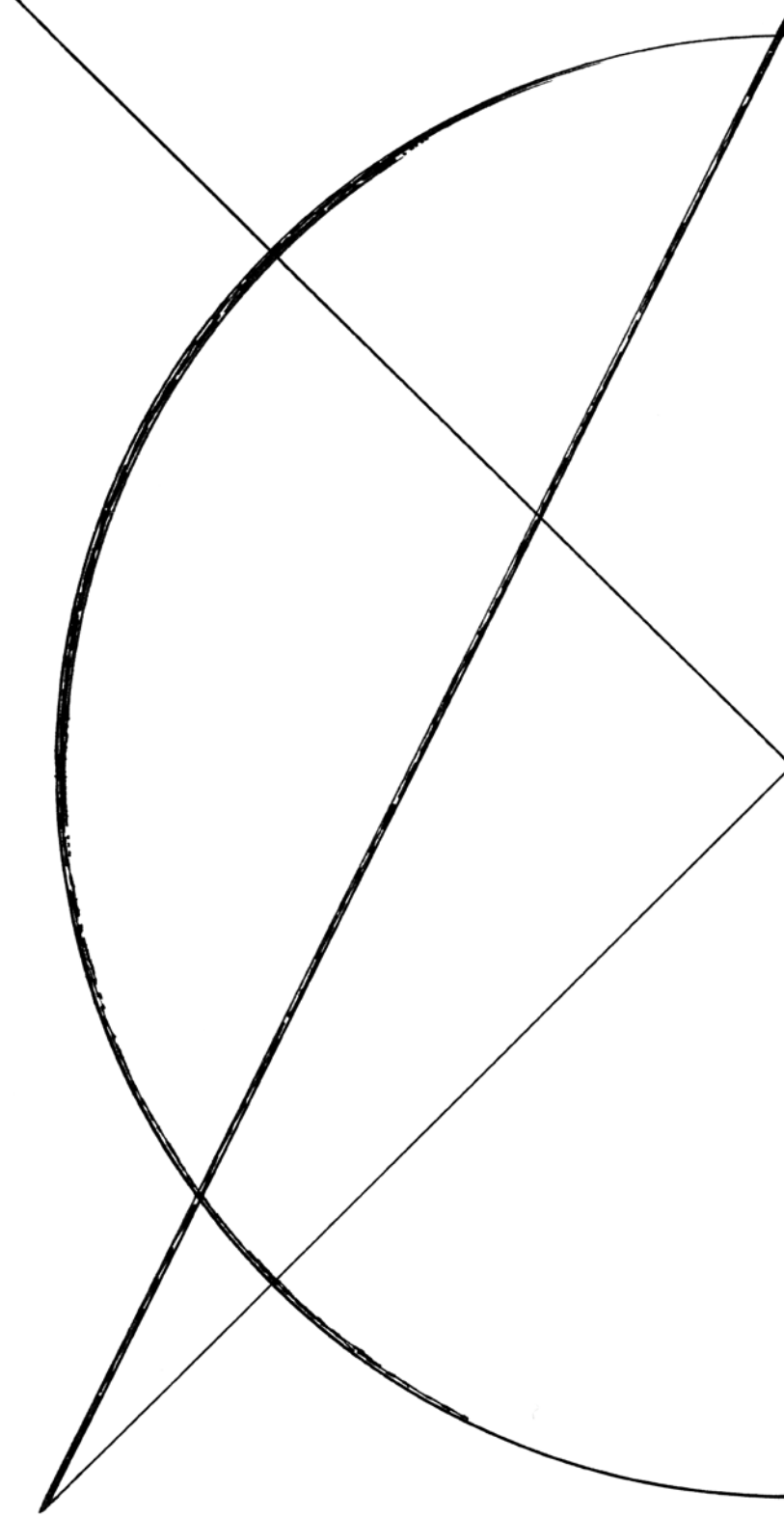

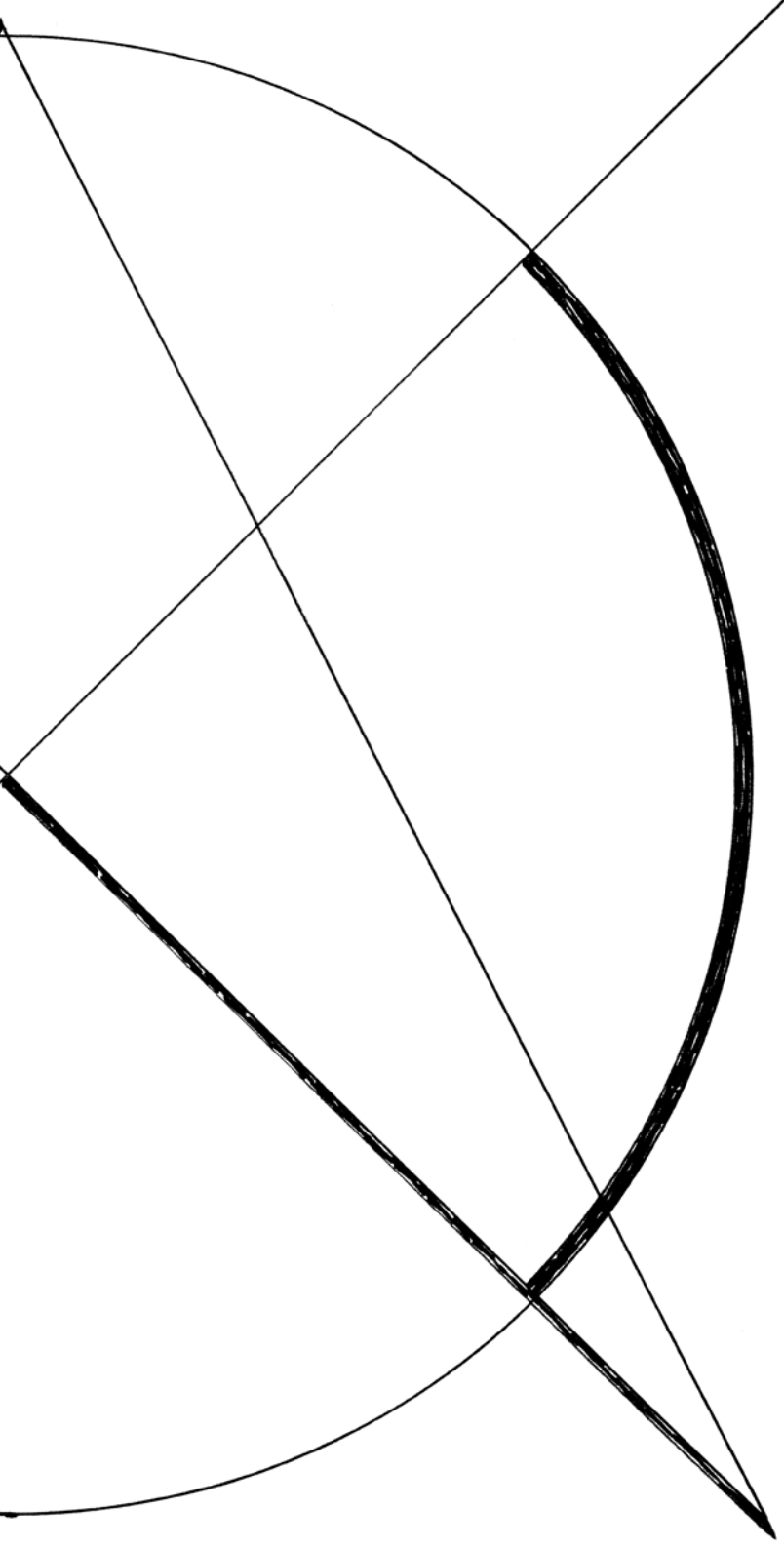
Pojemność dłoni
Twoją miarą na
Wszystko

Kropla
Studnia
Jezioro

Pozorna bierność góry
Czas dokonany
W pamięci Aarona słowa
Słowa słowa

Góra Hor

Ta droga
należy do mnie
Tylko nie mam wpływu
na wybór kierunku wiatru

Wędruję

Stanisław Andrzejewski urodził się 3 lutego 1948 roku. Jego prawdziwe życie – jak mówi sam Artysta – rozpoczyna się w roku 1970, kiedy zdaje pomyślnie egzamin na Wydział Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Studiuje malarstwo w pracowni profesora Tadeusza Dominika i tkaninę eksperymentalną w pracowni profesora Wojciecha Sadleja. Dwaj wybitni artyści, giganci sztuki polskiej, wywarli wielki wpływ na twórczość i życie Andrzejewskiego. Jak sam mówi: Żyłem w cieniu dwóch drzew. Tadeusz Dominik – hedonista, który mawia, że obraz ma być wyśpiwany, a nie wydukany. Został więcej niż przyjacielem rodziny, jest ojcem chrzestnym Julii, młodszej córki Zyty i Stanisława Andrzejewskich. Wojciech Sadlej – osobowość refleksyjna, głęboko intelektualna, swoją twórczością tworzący awangardę światowej tkaniny przestrzennej. On był motorem intelektualnych i artystycznych poczynań Stanisława Andrzejewskiego.

Po uzyskaniu w roku 1975 dyplomu z wyróżnieniem Stanisław Andrzejewski zostaje asystentem profesora Wojciecha Sadleja, który jest promotorem i recenzentem wszystkich stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez Andrzejewskiego w czasie Jego kariery akademickiej, której zwieńczeniem jest otrzymany w roku 1998 tytuł profesora sztuk plastycznych.

Od roku 1975 Stanisław Andrzejewski jest pedagogiem macierzystej uczelni, gdzie do roku 2010 prowadził Pracownię Sztuki Włókna na Wydziale Malarstwa. W roku 2001 współtworzył Pracownię Tkaniny Artystycznej na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki, w której realizuje autorski program dla studentów specjalizacji konserwacji tkaniny.

Od roku 2001 prowadzi Magisterską Pracownię Malarstwa w Instytucie Sztuk Pięknych na Wydziale Nauk Społecznych i Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Prowadzi tam również seminarium magisterskie.

W roku 2010 rozpoczął pracę na unikatowym Wydziale Sztuki Mediów i Scenografii w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, gdzie prowadzi autorską pracownię Słowo, Obraz, Znak, Znaczenie.

Był twórcą i organizatorem warsztatów tkackich, które odbywały się w latach 1994 – 1999 dla pedagogów i studentów tych akademii sztuk pięknych, w których programach znajduje się tkanina artystyczna (ASP w Warszawie, Łodzi, Krakowie, Poznaniu i Gdańsku).

W latach 1990 – 1993 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Malarstwa ASP w Warszawie. W roku 1993 został wybrany prorektorem Akademii Sztuk Pięknych, pełnił tę funkcję przez dwie kadencje do roku 1999.

W kadencji 2002 – 2005 pełnił funkcję dziekana Wydziału Malarstwa ASP w Warszawie.

W roku 1999 został powołany przez ministra edukacji narodowej do pełnienia funkcji rzecznika Komisji Dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego w kadencji 1999 – 2002. Ponownie funkcję tę pełnił w kadencji 2003 – 2005, powołany tym razem przez ministra edukacji narodowej i sportu, oraz w kadencji 2006 – 2008, powołany przez ministra edukacji i nauki.

Praca dydaktyczna i organizacyjna w macierzystej uczelni została wyróżniona w latach 1979, 1984, 1995, 1999, 2003 nagrodą I stopnia Rektora Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

W roku 2006 Rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przyznał Mu udział w Nagrodzie Zespołowej.

W roku 1996 otrzymał „Nagrodę Indywidualną Ministra Kultury i Sztuki za wybitne osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne”.

We wrześniu 2004 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odznaczył prof. Stanisława Andrzejewskiego „Złotym Krzyżem Zasługi”, a w czerwcu 2005 roku Rektor i Senat ASP w uznaniu zasług przyznali Mu „Medal stulecia Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie”.

Swoje doświadczenia artystyczne i dydaktyczne wzbogacił, wizytując akademie sztuk pięknych w Berlinie (1996), Amsterdamie (1999), Paryżu (2000), Kairze (2003), Perugii (2008).

Twórczość Stanisława Andrzejewskiego rozgrywa się na szerokim polu różnych dziedzin sztuki i obejmuje malarstwo, rysunek, rzeźbę ceramiczną i przede wszystkim przestrzenne formy tkackie. Nie zatrzymując się na dłużej przy jednej z nich, wędruje po zróżnicowanych przestrzeniach sztuki, poszukując i odkrywając satysfakcję tworzenia. Tym się również tłumaczy Jego głęboka potrzeba wędrowania po świecie. Podróż po pustyniach świata stały się największą inspiracją Jego twórczości. Mówi o sobie, że jest nomadą.

Swoje prace prezentował na ponad 100 indywidualnych i zbiorowych wystawach w galeriach i muzeach w Polsce i na świecie. Po dyplomie warszawskiej ASP prezentował swoje tkaniny przestrzenne na wystawach indywidualnych w Warszawie i w Krakowie w Galerii Sztuki Nowoczesnej w roku 1976; w tym samym roku zadebiutował na świecie wystawą w Nikołai Kirke w Kopenhadze. Wystawa „Nouveaux Criteres” była pokazywana w latach 1977 – 1978 we Francji w Nevers, Reims, Grasse, Cannes. W tym samym roku wziął udział w Międzynarodowych Targach Sztuki w Bazylei, a obrazy pokazał w Galerii Luxembourg w Paryżu. Swoje prace zaprezentował również na wystawie indywidualnej w Galerii Krytyków w Warszawie, a także na Festiwalu Sztuk Pięknych w warszawskiej „Zachęcie”. W następnych latach ważnymi dla Niego wystawami były: wystawa „Polskiej Tkaniny Współczesnej” w Piran w Jugosławii w 1981 roku oraz udział w „4. Międzynarodowym Triennale Tkaniny” w Łodzi. W 1982 r. prace prezentował na „Stoffwechsel” w Kassel. Tkaniny ze zbiorów Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi były prezentowane w Pradze w 1983 r., a w roku 1984 w Madrycie i Lizbonie. W tym samym roku swoje rzeźby tkackie

pokazał w Museum Altes Rathaus w Ingelham nad Renem, a także w Essen i w południowej Australii w Sydney. W 1985 r. został zaproszony do udziału w „5. Międzynarodowym Triennale Tkaniny” w Łodzi. Należy nadmienić, że w zbiorach tego najważniejszego w Polsce muzeum, gromadzącego zbiory tkanin dawnych i współczesnych, znajduje się zbiór reprezentacyjnych prac Stanisława Andrzejewskiego. W roku 1986 ważną wystawą było Biennale Miniatury Tkackiej „5. Michaocan” w Mexico City. W tym samym roku Jego obiekty tkackie były prezentowane na cyklu wystaw w Kanadzie: Thom Thomson Memorial Gallery and Museum of Fine Art w Owen Sound, Manitoba Museum of Man and Nature w Winnipeg, Galerie d'Art. du Centre Culturel University of Sharbrooke oraz w Owens Gallery Mount Alison University w Sackville. Rok 1987 to między innymi wystawy w Sztokholmie i Landskronie w Szwecji. W roku 1988 pokazał swoje prace w Mexico City i w Hamburgu. W następnym roku Jego tkaniny zostały zaprezentowane na Kubie na wystawie „Polska Tkanina Współczesna” w Hawanie oraz ponownie w Mexico City w Museo Tamayo. W następnych latach wziął udział w wielu wystawach, z których wyróżnia wystawę „Tadeusz Dominik i uczniowie” w Muzeum Archidiecezji w Warszawie w roku 1992 oraz indywidualne wystawy: w Galerii DAP „Rzeźby, obrazy, rysunki, tkaniny” – rok 1996, w Galerii 3A „Krótkie wiersze” – rok 1998, w Galerii ABK „Droga do ciszy” – rok 2001, w Galerii Sztuki Współczesnej Oranżeria w Jabłonninie wystawę malarstwa zatytułowaną „Pustynia” – rok 2006 i w tym samym roku w Olsztynie w Galerii Rynek „Geometria pustyni”. Ważnym wydarzeniem w życiu zawodowym i artystycznym Stanisława Andrzejewskiego były obchody 100-lecia Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w 2004 roku. Opublikował z tej okazji teksty: „Wolność kieruje impulsem tworzenia”, katalog „Profesorowie”; „Artysta jest człowiekiem, który się nie lęka”, katalog „Postawy I”; „Czym jest sztuka? Czym jest malarstwo?”; katalog „Postawy II”. Powyższe katalogi wydało Centrum Sztuki Studio. Z tej również okazji swoje obrazy zaprezentował na wystawie „Profesorowie” w Centrum Sztuki Studio, a obiekt tkacki na wystawie „Powinność i bunt” w Narodowej Galerii Sztuki „Zachęta” w Warszawie. W czerwcu 2008 roku pokazał swoje prace na wystawie „Segni nell'Arte” w Centro Espositivo Rocca Paolina w Perugii we Włoszech.

W ostatnich latach realizuje projekt zatytułowany „Geometria pustyni”, wędrując, tworząc i prezentując prace w krainach pustynnych Azji i Afryki.

W roku 2008 wydał dwie książki „Czterdzieści dni na pustyni” i „Rysowanie światłem”.

Natalia Andrzejewska

Wydawca:

* **gravitédesign**

Współwydawcy:

ZaiKS

Partnerzy:

**OZ
Graf**

Projekt okładki, opracowanie graficzne: **Stanisław Andrzejewski**
Ilustracje i zdjęcia: **Stanisław Andrzejewski**
zdjęcie na stronie 60: **Zyta Piechowska-Andrzejewska**

Skład i łamanie: **Studio Gravite**, Olsztyn

Książka ukazała się dzięki dotacji:
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Stowarzyszenia Autorów ZAiKS

Książka jest częścią autorskiego programu naukowo-artystycznego
„Geometria pustyni” prof. Stanisława Andrzejewskiego

© 2010 Studio Gravite, Olsztyn

ISBN 978-83-9261-423-4

Wydawca **Studio Gravite**, Olsztyn

OLSZTYN 2010

Druk: **OZGraf**, Olsztyn

